

366 10073

๓ 1๕ ๓ ๐

7.2

การปฏิบัติตนทางด้านการพลัดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

ภรณ์ สุศิริ

25 ก.ย. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

168411

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้จน
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา	คณะกรรมการสอบ
..... ประธาน	 ประธาน
..... กรรมการ	 กรรมการ
	 กรรมการ

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลือจากท่าน
อาจารย์ดร.พรสุข หุ่นจันทร์ รองศาสตราจารย์ดร.ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ และอาจารย์ทวิสิทธิ์
สิทธิกร ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พัทธรา กาญจนารัตน์ อาจารย์ดร.ลาวัณย์ สุกกริ
ดร.สุนันท์ ศลโกสุม คุณมณฑิรา โสพะพันธุ์วงศ์ อาจารย์นิติพันธ์ สระภักดิ์ ที่กรุณาตรวจและ
ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ประจำภาควิชา
สุบศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่กรุณาให้ความสะดวกใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ
ที่กรุณาให้ความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจต่อผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอเทอดพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจ
อย่างดีตลอดมาจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ภรณ์ สุศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	10
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	11
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	11
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
สาเหตุของอุบัติเหตุและมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุ	14
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย	17
หลักสูตรวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน	21
หลักสูตรวิชาสวัสดิศึกษาระดับประถมศึกษา	21
หลักสูตรวิชาสวัสดิศึกษาระดับมัธยมศึกษา	22
หลักสูตรวิชาสวัสดิศึกษาระดับอุดมศึกษา	23
เอกสารและงานวิจัยที่สนับสนุนการตั้งสมมติฐาน	24
งานวิจัยภายในประเทศ	32
งานวิจัยต่างประเทศ	37
สมมติฐานในการวิจัย	39
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
ประชากร	40
กลุ่มตัวอย่าง	40

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การสร้างเครื่องมือ	43
เกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	 54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	 72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
กลุ่มตัวอย่าง	72
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	74
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	82
 บรรณานุกรม	 84
ภาคผนวก	93

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรที่เสียชีวิตด้วยสาเหตุสำคัญ พ.ศ. 2526 - 2529	2
2 สถิติที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุแยกตามสาเหตุตั้งแต่ พ.ศ. 2525 - 2529	4
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
4 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	42
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	55
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิชาเอก	56
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง	57
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	58
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง	59
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ทางด้าน ความปลอดภัยของนักศึกษา	60
11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเรียนรู้และไม่ได้เรียนรู้ วิชาสวัสดิศึกษา	60
12 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาใน วิทยาลัยพลศึกษาโดยรวม	61
13 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา ที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา	62
14 การวิเคราะห์ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ที่เรียนและนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา	62

15	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง	63
16	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างนักศึกษาวิชา เอก สุศึกษากับนักศึกษาวิชา เอกพลศึกษา	63
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน	64
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน	65
19	การ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่	66
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ กับนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป และ เกษตรกรรม	68
21	การ เปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัย พลศึกษาระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	69
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน	70
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาที่มีความรู้ใน เรื่องความปลอดภัยต่างกัน	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความปลอดภัยเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่สำคัญประการหนึ่ง ดังนั้นมนุษย์จึงต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาชีวิตรอดมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ โดยพยายามหลีกเลี่ยงป้องกันและเอาชนะภัยอันตรายต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ภัยของมนุษย์สมัยโบราณส่วนใหญ่เป็นภัยที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหวและภัยจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอื่น ๆ ได้แก่ สัตว์ร้าย สัตว์มีพิษ และพืชมีพิษต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์จะต้องเรียนรู้ถึงการป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายเหล่านั้น และได้มีการปรับปรุงแก้ไขวิธีการป้องกันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ต่อมาภัยอันตรายต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมนุษย์รู้จักประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ใหม่ ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ จนมาถึงทศวรรษที่ 18 ได้มีการปฏิบัติอุตสาหกรรมเป็นผลทำให้มีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นมากมาย ทำให้อันตรายของมนุษย์ที่ได้รับจากธรรมชาตินั้น เปลี่ยนแปลงมาเป็นอันตรายจากเครื่องจักรเครื่องยนต์ต่าง ๆ (ปัญญาสมบุรณ์ศิลป์ 2527 : 17) จนกระทั่งปัจจุบันอุบัติเหตุยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากการเพิ่มจำนวนอุบัติเหตุที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ตามความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่นำเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในด้านอุตสาหกรรม การขนส่ง การคมนาคม เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันจะทำให้กระทบถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนด้วย (วิจิตร บุญยะโทตระ และ ธงไชย สนนิมิต 2526 : 1 - 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเริ่มพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการก่อสร้าง การส่งเสริมการศึกษา การศึกษา รวมทั้งด้านเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกันไม่ได้มีการพัฒนาด้านความปลอดภัยให้แก่ประชาชนควบคู่กันไปดังที่ วิจิตร บุญยะโทตระ กล่าวว่า นับตั้งแต่ พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายของประชาชนในประเทศไทยสูงที่สุด

(วิจารณ์ บุญยะโทตระ 2525 : 32) จากการรายงานของกองสถิติสาธารณสุขจะพบว่าอุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายของประชาชนที่สำคัญตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่เสียชีวิตด้วยสาเหตุสำคัญ พ.ศ. 2526 - 2529

ปี พ.ศ. สาเหตุ	2526	2527	2528	2529
โรคหัวใจ	16,555	17,794	18,386	19,681
มะเร็งทุกชนิด	13,327	13,159	13,964	14,709
อุบัติเหตุและการเป็นพิษ	17,526	16,050	14,962	13,017
วัณโรคทุกชนิด	5,525	5,198	5,344	5,169
ปอดอักเสบ	4,965	3,757	3,837	3,319
โรคท้องร่วง	2,883	2,142	1,802	1,901
ไข้มาเลเรีย	2,898	2,221	1,829	1,540
โรคกระเพาะอาหารและดูโอดินัม	1,918	1,465	1,500	1,054
ความบกพร่องทางโภชนาการ	706	436	373	350
โรคแทรกซ้อนในระยะตั้งครรภ์ การคลอด และการอยู่ไฟ	660	459	409	328
อื่น ๆ	185,516	162,637	162,180	156,956
รวม	252,952	225,282	255,088	218,025

แหล่งที่มา กองสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข 2530 : ไม่มีเลขหน้า

จากตาราง 1 จะเห็นว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2526 - 2529 อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการเสียชีวิตของประชาชนที่สำคัญ คือในปี พ.ศ. 2526 และปี พ.ศ. 2527 และ 2528 เป็นอันดับ 2 ปี พ.ศ. 2529 เป็นอันดับ 3 ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุจากการจราจร ดังจะเห็นได้จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงสายต่าง ๆ ดังนี้ ปี พ.ศ. 2526 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 2,145 ราย เสียชีวิต 1,171 คน บาดเจ็บ 3,067 คน ทรัพย์สินเสียหายประมาณ 63,948,144 บาท ปี พ.ศ. 2527 จำนวน 1,782 ราย เสียชีวิต 1,025 คน บาดเจ็บ 783 คน ทรัพย์สินเสียหายประมาณ 73,283,889 บาท ปี พ.ศ. 2528 จำนวน 1,345 ราย เสียชีวิต 783 คน บาดเจ็บ 2,505 คน ทรัพย์สินเสียหายประมาณ 58,690,260 บาทและในปี พ.ศ. 2529 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 1,220 ราย เสียชีวิต 889 คน บาดเจ็บ 2,391 คน ทรัพย์สินเสียหายประมาณ 55,634,444 บาท (กองตำรวจทางหลวง 2530 : ไม่มีเลขหน้า) จากสถิติดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนยังคงอยู่ในอัตราสูง แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษารักษาในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร พบว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุต่าง ๆ กัน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 สถิติผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุแยกตามสาเหตุตั้งแต่ พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2528

ปี พ.ศ.	2525	2526	2527	2528
ประเภทอุบัติเหตุ				
อุบัติเหตุจากการจราจร	23,982	25,507	29,632	28,322
เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร (มีคม - ไม่มีคม)	10,053	9,331	13,001	14,524
การพลัดตกหกล้ม ขน, กระแทก, วัตถุหล่นใส่	4,849	5,944	9,080	11,383
ภัยธรรมชาติ	2,564	3,390	5,636	5,449
ไฟ สารวัตถุร้อน	989	1,164	1,482	1,349
การตกน้ำ วัตถุเทศ	274	374	457	636
แพ้ยาส สิ่งมีพิษ สารเคมีต่าง ๆ	746	1,182	1,119	544
ระเบิด ปืน	627	450	381	415
ไฟฟ้า	56	64	97	206
ความบกพร่องทางการแพทย์	246	245	42	27
อื่น ๆ (กีฬา, รังสี, ไม่ทราบสาเหตุ)	17,871	20,350	19,072	12,336
รวม	62,257	68,001	79,999	75,191

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ 2529 : ไม่มีเลขหน้า

จากตาราง 2 จะเห็นว่า จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุในกรุงเทพมหานครยังคงอยู่ในระดับสูงและนอกจากนั้นประเทศไทยยังต้องสูญเสียประชากรอื่นเนื่องมาจากอุบัติเหตุต่าง ๆ อีกมาก ดังจะเห็นได้จากสถิติการเสียชีวิตของประชาชนอื่นเนื่องมาจากอุบัติเหตุทั่วประเทศในปี.ศ. 2528 ดังนี้ ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจำนวน 171,548 คน ภาคเหนือ 128,654 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 147,771 คน และภาคใต้ 69,834 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ 2530 : ไม่มีเลขหน้า) จากสถิติดังกล่าวจะเห็นว่า ภาคกลางเป็นภาคที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นสูงสุดเนื่องจากเป็นภาคที่มีการประกอบอุตสาหกรรมสูงกว่าภาคอื่น ๆ และประชาชนจำเป็นต้องยอมรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นได้นำความสูญเสียมาสู่ประเทศอย่างมาก พบว่า ประเทศไทยต้องสูญเสียเศรษฐกิจอื่นเนื่องมาจากอุบัติเหตุถึงปีละ 40,000 ล้านบาท และในแต่ละปีจะมีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศประมาณ 2 ล้านคน ในจำนวนนี้จะมีผู้เสียชีวิตปีละประมาณ 30,000 คน และในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนคนพิการจากอุบัติเหตุประมาณ 350,000 คน ซึ่งต้องเป็นภาระแก่ครอบครัวและรัฐบาลเป็นอันมากในการให้ความช่วยเหลือและเลี้ยงดูบุคคลเหล่านั้น ในจำนวนผู้เสียชีวิตและพิการจากอุบัติเหตุพบว่าร้อยละ 50 อยู่ในช่วงอายุ 15 - 24 ปี (วิจิตร บุญยะโหดระ 2530 : 83) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า เยาวชนอายุ 15 - 25 ปี เจ็บป่วยและตายด้วยสาเหตุต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่ที่สำคัญได้แก่การตายด้วยอุบัติเหตุ และการเป็นพิษมากเป็นอันดับแรก และยังพบว่าเยาวชนในช่วงนี้ตายด้วยอุบัติเหตุบนท้องถนนมากกว่าประชาชนกลุ่มอายุอื่น ๆ ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2529 : 26) เยาวชนเหล่านี้เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลังกาย การเรียนรู้ ความคิด ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญยิ่ง และเมื่อพิจารณาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน พบว่าตลอดเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน ได้มีนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนระดับอุดมศึกษาประสบอุบัติเหตุอยู่เป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและอุบัติเหตุอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยของ พิพัฒน์ ชูวรเวช และนพมาศ ชูวรเวช ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียนประถมศึกษาวัดธาตุทอง

พบว่านักเรียนเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ได้รับอุบัติเหตุจะเป็นอุบัติเหตุจากการพลัดตกหกล้ม นักเรียนชายจะเกิดอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง (พิพัฒน์ ชูวรเวช และนพมาศ ชูวรเวช 2523 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งสอดคล้องกับ อ่ำไพ หวังไพโรจน์กิจ ที่กล่าวว่า จากการศึกษาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิงและส่วนใหญ่เกิดขึ้น เนื่องจากการมีพฤติกรรมและนิสัยที่ไม่ปลอดภัยของนักเรียนเอง (อ่ำไพ หวังไพโรจน์กิจ 2528 : บทคัดย่อ) จากการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ภักธรจันทร์ ใจสว่าง ที่ว่าในปัจจุบันนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ยังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในท้องทดลองวิทยาศาสตร์ถึงร้อยละ 69 ลักษณะอุบัติเหตุที่พบมากคือ ไฟไหม้ อันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนักเรียนเอง (ภักธรจันทร์ ใจสว่าง 2525 : 93 - 108) และจากการศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกาพบว่า นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Taketa. 1982 : 208 - 209) ในทำนองเดียวกันที่รัฐมิเนโซตาได้มีนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ประสบอุบัติเหตุจากการแข่งขันกีฬาฟุตบอลถึงร้อยละ 78 (Gerberich and others. 1985 : 1370 - 1374) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา พบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากตัวบุคคล เช่น มีทักษะไม่เพียงพอ ไม่มีการอบอุ่นร่างกายก่อนเล่นกีฬา ประมาท ใช้อาวุธ คึกคะนอง (พริ้มเพรา ผลเจริญสุข 2515 : 4 - 11) ส่วนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยพลศึกษานั้นพบว่าผู้ประสบอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 81) มากกว่าหญิง (ร้อยละ 19) ระดับอายุของประสบอุบัติเหตุจะอยู่ในช่วงอายุ 18 - 22 ปี ถึงร้อยละ 83 และสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเล่นกีฬาโดยประมาท (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2522 : 12 - 14) นอกจากนั้นศูนย์เวชศาสตร์การกีฬา ได้รวบรวมสถิติผู้ประสบอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บ อันเนื่องมาจากการเล่นกีฬาระหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2526 พบว่า มีผู้มารับบริการจำนวน 3,427 คน เป็นชาย 2,470 คน หญิง 957 คน ประเภทของกีฬาที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บมากที่สุด ได้แก่ กีฬาฟุตบอล (ศูนย์เวชศาสตร์การกีฬา 2527 : 333 - 334) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของฮาร์โลด์ที่ว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับสูงกว่า

มัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา 1 ใน 3 ของอุบัติเหตุเกิดจากกีฬาประเภทฟุตบอล ส่วนสถานที่นั้นส่วนใหญ่เกิดในโรงฝึกพลศึกษา (Harold. 1954 : 33) จากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นว่าสาเหตุของอุบัติเหตุทั่วไป รวมทั้งอุบัติเหตุในทางพลศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากคนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิจิตร บุญยะโหดระ ที่กล่าวว่า อุบัติเหตุร้อยละ 90 เกิดจากความบกพร่องของคน (วิจิตร บุญยะโหดระ 2527 : 4) และปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ ได้กล่าวว่า จากการพิจารณาสาเหตุของอุบัติเหตุแล้ว ความบกพร่องของคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและยากแก่การแก้ไขมากที่สุด หากเราประสงค์จะลดอุบัติเหตุและทำให้เกิดสภาพความปลอดภัยขึ้นอย่างถาวรและจริงจังก็ต้องแก้ไขที่ตัวบุคคลนี้เอง โดยการให้การศึกษที่ดี ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนและประชาชนทั้งในและนอกโรงเรียน การศึกษาดังกล่าวนั้นหมายถึงสวัสดิศึกษา (Safety Education) ที่มีจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์และเนื้อหา กระบวนการที่จะทำให้เกิดสวัสดิภาพทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ 2527 ; 19) หากการสอนสวัสดิศึกษาได้ผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์ จะเป็นการช่วยป้องกันอุบัติเหตุและความเสียหายอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุได้ เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของการสอนสวัสดิศึกษาแก่นักเรียน เพื่อเตรียมตัวให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย จึงได้มีการบรรจุหลักสูตรเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาเข้าไปในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา และในขณะเดียวกันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 พุทธศักราช 2530 - 2534 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยไว้ว่า เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยเน้นการป้องกันอาชญากรรมและการป้องกันอุบัติเหตุอันมีเป้าหมายลดอัตราการตายและการบาดเจ็บเนื่องจากอุบัติเหตุ จากการจรวจทางบก ทางน้ำ อุบัติเหตุในเคหสถาน สาธารณสถานและการทำงานโดยมีมาตรการให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกโรงเรียนให้มีความรู้เรื่องอุบัติเหตุและให้เกิดจิตสำนึกของความปลอดภัย จนสามารถป้องกันตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2529 : 100 - 101) ในการแก้ไขปัญหามิอุบัติเหตุที่นอกเหนือจากจะใช้มาตรการการป้องกันด้านการบังคับ คือ การใช้กฎหมาย ทางด้านวิศวกรรม โดยการออกแบบหรือประดิษฐ์อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

ต่าง ๆ ำให้ปลอดภัยแล้ว การศึกษาถึงสาเหตุและวิธีการป้องกันอุบัติเหตุโดยการให้สวัสดิศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทางด้านความปลอดภัยทั้งในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ทำให้เกิดการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง มีสวัสดินิสัยที่ดี แน่นอนที่สุด โรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำในการ เสริมสร้างการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัยแก่นักเรียน โดยการจัดให้มีการดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการจัดกิจกรรมในด้านความปลอดภัย 3 ประการ คือ ประการแรก การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่สอง การจัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่เรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม ประการสุดท้ายคือการจัดให้มีการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ทักษะและมีเจตคติที่ตลอดจนสามารถปฏิบัติได้ปลอดภัย แต่ในการที่จะให้นักเรียนเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความปลอดภัยในทุกด้านอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยครูเป็นตัวจักรสำคัญ และมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอน ครูจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีสัมพันธ์กับนักเรียนตลอดเวลา การกระทำของครูมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักเรียน นักเรียนจะพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ (บุญถิ่น อัตถากร และรัตนดา ต้นบุญเต็ก 2513 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสำราวย มิคิริ ที่กล่าวว่า การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายนั้น ผู้เรียนควรจะได้รับประสบการณ์และความรู้จากผู้ที่สร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนก็คือครูนั่นเอง (สำราวย มิคิริ 2524 : 125) ดังนั้นในการผลิตบุคลากรให้ได้คุณภาพนั้น ครูจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ ความรู้เกี่ยวกับตัวผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนสภาพการเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างดีที่สุด (Ricky. 1985 : 52) ดังนั้นในการดำเนินโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยครูที่มีความรู้และได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง โดยเฉพาะในเรื่องการสอนสวัสดิศึกษานั้น สุชาติ โสมประยูร กล่าวว่า (สุชาติ โสมประยูร 2530 : 18) ครู อาจารย์ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีสวัสดินิสัยที่ดีเพื่อที่จะได้จัดและดำเนินการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบได้อย่างปลอดภัย

วิทยาลัยพลศึกษาซึ่งเป็นสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านสุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อออกไปประกอบอาชีพรับราชการครูผู้สอนในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องสวัสดิภาพจึงได้กำหนดให้วิชาสวัสดิศึกษาเป็นวิชาบังคับสำหรับผู้เรียนเอกสุศึกษาและเป็นวิชาเลือกสำหรับผู้เรียนวิชาโทสุศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พุทธศักราช 2529 ของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งจะต้องออกไปรับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา (มีเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาแทรกอยู่ด้วย) ได้มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพรวมทั้งการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้องเหมาะสม แต่การที่บุคคลจะมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพรวมทั้งการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่ดีและถูกต้องนั้นมิใช่ เป็นผลมาจากการได้รับการอบรมสั่งสอนจากประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เช่น การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่จะปลูกฝังแนวความคิด ความเชื่อ การปฏิบัติต่าง ๆ ให้แก่บุคคล และการได้เห็นแบบอย่างจากกลุ่มบุคคลในสังคม เช่น บิดามารดา ครู เพื่อนตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กรวมทั้งการได้รับการอบรมสั่งสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ จากโรงเรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลทำให้บุคคลมีการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพรวมทั้งการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันออกไป (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 173 - 185) ซึ่งสอดคล้องกับ ธนวรรณ อัมสมบุญ ที่กล่าวว่า (ธนวรรณ อัมสมบุญ 2528 : 24 - 26) การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นง่าย ๆ การให้ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการได้ ตามหลักพฤติกรรมศาสตร์นั้น พฤติกรรมสุขภาพจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีปัจจัยอื่น ๆ หลายประการ คือ ปัจจัยในมโนภาพเป็นปัจจัยที่บุคคลได้รับการอบรมสั่งสอนของครอบครัวและบุคคลอื่น ๆ เช่น ครู ญาติพี่น้อง ฯลฯ ประการที่สอง ปัจจัยสนับสนุน เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการจัดสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมในการที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ และประการสุดท้าย คือ ปัจจัยสร้างเสริม เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีการปฏิบัติอันเนื่องมาจากการได้เห็นแบบอย่างจากสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีผลทำให้บุคคลมีการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพรวมทั้งการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย แตกต่างกันไปตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาย่อมจะต้องมีการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ รวมทั้งการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยที่อาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องแตกต่างกันไป แต่ในฐานะที่นักศึกษานักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเป็นบุคคลที่จะต้อง

ออกไปรับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาแทรกอยู่ด้วย นั้น ควรเป็นบุคคลที่มีการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้องเหมาะสมอันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพราะครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดประกอบกับนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เป็นบุคคลที่อยู่ในกลุ่มอายุประมาณ 18 - 23 ปี ซึ่งจากสถิติพบว่า เป็นกลุ่มอายุที่มีการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุมากกว่ากลุ่มอายุอื่น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2529 : 26) ด้วยหลักการดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาว่ามีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่อย่างไร เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษา สำหรับนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
2. เพื่อทราบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาตามตัวแปรต่อไปนี้
 - 3.1 เพศ
 - 3.2 วิชาเอก
 - 3.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - 3.4 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 3.5 รายได้ของผู้ปกครอง
 - 3.6 ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามา เป็นข้อมูลในการแก้ไขพฤติกรรม การปฏิบัติตนทาง ด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการช่วยวางแผน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสวัสดิ ศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลเพื่อ เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตร เกี่ยวกับสวัสดิ ศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอก พลศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ในวิทยาลัยพลศึกษา 17 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 1,957 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกพลศึกษาจากวิทยาลัยพลศึกษา 8 แห่ง จำนวน 333 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภูมิหลังของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพลศึกษา ดังนี้

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 วิชาเอก
- 3.1.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 3.1.4 อาชีพของผู้ปกครอง
- 3.1.5 รายได้ของผู้ปกครอง

3.1.6 ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย หมายถึง การแสดงพฤติกรรมโดยการกระทำในสิ่งที่เห็นว่าไม่เป็นอันตรายและละเว้นการกระทำในสิ่งที่เห็นว่าเป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพของตนเองและผู้อื่น
2. นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพลศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 วิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา
3. วิทยาลัยพลศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 17 แห่ง
4. วิชาเอก หมายถึง กลุ่มวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะในสาขาวิชา ในที่นี้หมายถึงวิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา
5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง วุฒิต่างทางการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวที่นักศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งแบ่งได้ดังนี้
 - 5.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ
 - 5.2 ระดับประถมศึกษา
 - 5.3 ระดับมัธยมศึกษา
 - 5.4 ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา
 - 5.5 อื่น ๆ ไปรดระบุ.....
6. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพหลักของหัวหน้าครอบครัวที่นักศึกษาอาศัยอยู่กระทำในปัจจุบัน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้
 - 6.1 รับจ้างทั่วไป

- 6.2 ค้าขาย
- 6.3 เกษตรกรรม
- 6.4 ข้าราชการ
- 6.5 ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- 6.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของหัวหน้าครอบครัวที่นักศึกษาอาศัยอยู่ด้วย โดยเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

- 7.1 รายได้ต่ำกว่า 2,466 บาท
- 7.2 รายได้ระหว่าง 2,467 – 7,410 บาท
- 7.3 รายได้มากกว่า 7,411 บาท

8. ความรู้ในเรื่องความปลอดภัย หมายถึง ความรู้ในเรื่องความปลอดภัยที่มีในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (วิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา) โดยแบ่งออกได้เป็น 11 ด้าน ดังนี้

- 8.1 ความปลอดภัยในการจราจรทางบก
- 8.2 ความปลอดภัยในการจราจรทางน้ำ
- 8.3 ความปลอดภัยภายในบ้าน
- 8.4 ความปลอดภัยภายในโรงเรียน
- 8.5 ความปลอดภัยจากอัคคีภัย
- 8.6 ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า
- 8.7 ความปลอดภัยในการใช้ยา
- 8.8 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ
- 8.9 ความปลอดภัยในกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ
- 8.10 ความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ
- 8.11 ความปลอดภัยจากอาวุธนิวเคลียร์และกัมมันตรังสี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุของอุบัติเหตุและมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุ

ในปัจจุบันการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มนุษย์จะต้องต่อสู้กับสภาวะการเปลี่ยนแปลงนั้นประกอบกับการเพิ่มจำนวนของประชากรอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดชุมชนที่หนาแน่นแออัดมากขึ้น ประชาชนต้องทำงานแข่งกับเวลาและต้องเสี่ยงภัยมากขึ้น ในปีหนึ่ง ๆ จะพบว่าประชาชนประสบอุบัติเหตุทำให้ได้รับอันตราย เสียชีวิต บาดเจ็บ พิการและสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก อุบัติเหตุจึงเป็นภัยที่บั่นทอนและทำลายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศซึ่งในแต่ละปีจะมีผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุเข้ารับการรักษาด่วนในโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศประมาณ 2 ล้านคน ในจำนวนนี้มีเสียชีวิตประมาณ 30,000 คน และปัจจุบันประเทศไทยมีคนพิการเนื่องจากอุบัติเหตุประมาณ 350,000 คน นับว่าเป็นภาระแก่ครอบครัวของผู้บาดเจ็บและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ในปีหนึ่งประเทศไทยต้องสูญเสียเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุถึงปีละ 40,000 ล้านบาท (วิจิตร บุญยะโหดระ 2529 : คำนำ) นับว่าเป็นการสูญเสียที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งและมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้ ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจากการจราจรจะอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 29 ปี (กองตำรวจจราจร 2528 : ไม่มีเลขหน้า) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุอื่นแล้ว กลุ่มอายุนี้นี้จะเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมความปลอดภัยแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาที่กล่าวว่า ในจำนวนผู้ตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุยานยนต์ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี เป็นชายมากกว่าหญิงส่วนสาเหตุที่พบว่าเป็นจากการขับรถเร็วเกินไป และการมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย (Harold. 1954 : 19 - 24) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คักดี ผาสุนันรินทร์ ที่พบว่าสาเหตุที่สำคัญของการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรก็คือ ผู้ขับขี่ขาดความระมัดระวัง ขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด (คักดี ผาสุนันรินทร์ 2506 : 34 - 36) นอกจากนั้น พรหม ดาทุมมา ได้

กล่าวไว้ว่า อุบัติเหตุจากการจราจรจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ คน ถนน ยานพาหนะ และกฎหมาย (พรหม ดาตุมมา 2528 : 18 - 19) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมานชัย หงษ์ทอง ที่กล่าวว่า คนหรือผู้ใช้ทางเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก (สมานชัย หงษ์ทอง 2524 : 11 - 15) ในส่วนของผู้ใช้ทางนี้ ศราวุฒิ พันสขาว กล่าวว่า สาเหตุของอุบัติเหตุประมาณร้อยละ 90 เกิดจากผู้ใช้ทาง เช่น ผู้ขับขี่ไม่มีทักษะเพียงพอ ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรตลอดจนการขับขี่ที่ปราศจากความระมัดระวัง (ศราวุฒิ พันสขาว 2525 : 13) ธงไชย สนนิมิตร ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุในการจราจรในประเทศไทย สรุปว่า คนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุด (ธงไชย สนนิมิตร 2523 : 10) และในทำนองเดียวกัน ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการสนับสนุนให้มีการลงทุนทางอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงทำให้สถิติอุบัติเหตุสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากคนงานไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ ประกอบกับระบบการบริหารงานยังไม่ดีเท่าที่ควรดังเช่น วิทยา อยู่สุข (วิทยา อยู่สุข 2527 : 79 - 80) ได้กล่าวไว้ว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานเอง เช่น ไม่รู้จักใช้เครื่องป้องกันอันตรายต่าง ๆ ทั้งที่โรงงานจัดไว้ให้แล้วและสภาวะที่ไม่ปลอดภัย เช่น โรงงานขาดมาตรการการป้องกันอันตรายที่มีประสิทธิภาพ ใช้เครื่องมือป้องกันอันตรายที่มีคุณภาพต่ำ นอกจากนั้นยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก ดังเช่น จุฑามาศ เทพชัยศรี (จุฑามาศ เทพชัยศรี 2526 : 129) กล่าวว่าอุบัติเหตุในการทำงานอาจเกิดขึ้นเนื่องจากความบกพร่องในการดูแลการปฏิบัติงาน การไม่ได้ฝึกอบรมให้คนงานรู้ถึงวิธีป้องกันอันตรายต่าง ๆ ไม่มีการบังคับให้คนงานปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย เป็นต้น จากสาเหตุดังกล่าวจะเห็นได้ว่าอุบัติเหตุสามารถป้องกันได้ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติจึงได้เสนอนโยบายในการป้องกันอุบัติเหตุไว้ 3 ประการคือ การให้การศึกษอบรม การบังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมายและการป้องกันทางด้านวิศวกรรม แต่ประการที่สำคัญที่สุด คือการให้การศึกษอบรมความรู้เรื่องความปลอดภัยแก่นักเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปโดยมีนโยบายรณรงค์ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาเพื่อที่จะปลูกฝังให้เยาวชนไทยเกิดจิตสำนึกของความปลอดภัยในขั้นแรกและจะปลูกฝังต่อไปจนเกิดจิตสำนึกได้แก่ การเอื้อเฟื้อถึงผู้อื่นและสังคมต่อไป (วิจิตร บุญยะโหดระ 2527 : 3) ทั้งนี้เนื่องจากอุบัติเหตุที่

เกิดขึ้นนั้นร้อยละ 88 เกิดจากคนเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด เนื่องจาก การขาดความรู้ ขาดทักษะและมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยมีนิสัยที่ไม่เหมาะสมและนอกจากนั้นยังเกิดจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายอีกด้วย (พัชรา กาญจนารักษ์ 2527 : 23) ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ กล่าวไว้ว่า ถ้าจะวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุแล้วจะพบว่ามี 2 ประการใหญ่ ๆ คือ ประการแรกเกิดจากความบกพร่องของคน และประการที่สองเกิดจากความบกพร่องของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้แก่ วัสดุสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องจักรกล สภาพดินฟ้าอากาศ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมอันได้แก่ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย สาเหตุที่สำคัญ 2 ประการนี้ คนน่าจะ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ดังนั้นในการแก้ไขความบกพร่องของคนก็ควรอยู่ที่วิธีการให้การศึกษาคที่ดีและถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนและประชาชนโดยทั่วไป การศึกษาในที่นี้หมายถึง สวัสดิศึกษา (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ 2527 : 19 - 22) แต่ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการสอน การให้ความรู้ ด้านสวัสดิภาพกันอย่างแพร่หลายแล้วก็ตาม ปรากฏว่าสถิติอุบัติเหตุยังคงอยู่ในระดับสูงและอุบัติเหตุยังเป็นสาเหตุการตายของประชาชนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้ เป็นเพราะบุคคลได้รับการปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น จากการอบรมสั่งสอนของบิดา มารดา เพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใกล้ชิดและการได้เห็นแบบอย่างต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีผลไปถึงพฤติกรรมการปฏิบัติของบุคคลด้วย ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะจัดให้มีการสอนสวัสดิศึกษา จัดให้มีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ปลอดภัยและจัดให้มีการบริการด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ในโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่พฤติกรรมสุขภาพในแต่ละด้านของบุคคล รวมทั้งพฤติกรรมด้านการปฏิบัติได้เกิดขึ้นในตัวบุคคลนานแล้วมิใช่เกิดในขณะที่แสดงออกมาให้เห็นดังที่ ธนวรรณ อัมสมบูรณ์ (ธนวรรณ อัมสมบูรณ์ 2527 : 101 - 102) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของคนเรานั้นได้เริ่มก่อตัวขึ้นมาในลักษณะมโนทัศน์นำ (Preconcept) เมื่อเกิดมโนทัศน์ขึ้นมาแล้วก็จะเรียนรู้และสังเกตจากสิ่งแวดล้อม คือการได้เห็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนามโนทัศน์จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม และกระบวนการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กแต่ละคนได้รับ มโนทัศน์ทางสุขภาพและสวัสดิภาพนั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพเป็นอย่างมาก เพราะ เป็นกลไกของการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติและเป็นเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ เป็นกระบวนการเตรียมตัว ทำให้เกิดการ

ตัดสินใจกระทำในเรื่องต่าง ๆ ถ้าหากว่ามีการฝึกฝนให้เกิดการตัดสินใจอย่างถูกต้อง ก็จะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมได้ เมื่อบุคคลนั้นได้รับการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าบุคคลนั้นได้รับการพัฒนามโนทัศน์อย่างไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม กระบวนการตัดสินใจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมย่อมจะไม่เกิดขึ้นถึงแม้ว่าจะได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ความเข้าใจแล้วก็ตาม

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัย

โดยทั่วไปแล้วในการจัดการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาหรือการให้ความรู้ทางด้านความปลอดภัยแก่นักเรียน และประชาชนโดยทั่วไปทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ปัญหาสมบูรณศิลป์ (ปัญหา สมบูรณศิลป์ 2527 : 21 - 22) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่ควรเน้นการให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ควรจะทำให้ได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจะเป็นการเสริมสร้างให้เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับไปนั้นไปปฏิบัติจนเกิดเป็นสวัสดินิสัย แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประการแรก การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติที่ปลอดภัย ประการที่สอง การมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่ตนเองต้องการจะกระทำ และประการสุดท้ายคือ การมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้จะรวมกันเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติหรือการกระทำที่ปลอดภัยขึ้นได้ (สุชาติ โสมประยูร 2530 : 13 - 16) ซึ่งแสดงพฤติกรรมการปฏิบัตินี้เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางด้านร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติที่แสดงออกและสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งบุคคลอาจจะไม่ปฏิบัติทันทีแต่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป โดยจะต้องอาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอนแต่สามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือพิเศษ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 20) และในการที่จะให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการปฏิบัติในทางสุศึกษาถือว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความรู้เรื่องสุขภาพจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพทางด้านอื่นด้วย (นิภา มนูญิจู 2528 : 20) ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการปฏิบัติทางสุขภาพอย่างไรวินิจฉัยมาจาก พฤติกรรม 3 ด้านคือ

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความจำ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะสติปัญญา การใช้ความคิดวิจรรย์ญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

2. พฤติกรรมด้านเจตพิสัย (Affective domain) พฤติกรรมด้านนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ การให้คุณค่าหรือการปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจคน การเกิดพฤติกรรมด้านนี้แบ่งขั้นตอนได้ดังนี้คือ การรับหรือการให้ค่า ความสนใจ การตอบสนองด้วยความเต็มใจหรือพอใจ การให้ค่า การจัดกลุ่มค่าและการแสดงออกตามลักษณะค่านิยมที่ยึดถือ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือแนวทางใดแนวทางหนึ่ง

3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านร่างกายที่รวมถึงการปฏิบัติว่าแสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่งหรืออาจจะ เป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 125) สวอตซ์ (Schwartz. 1975 : 28 - 31) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติไว้ว่า พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านนี้มักจะมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา ไม่ว่าจะมีการเกิดพฤติกรรมใดก่อนหรือหลังก็ตาม แต่ในที่สุดก็จะเกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน จากแนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ สุชาติ โสมประยูร ที่กล่าวว่า พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านนี้จะมี ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมักจะมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา แต่ละอย่างมักจะไมเกิดโดยอิสระ แต่จะเกิดรวม ๆ กันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมการปฏิบัติเช่นกัน (สุชาติ โสมประยูร 2528 : 28 - 49)

นอกจากนั้น ประภาเพ็ญ สุวรรณ ยังกล่าวว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมด้านการปฏิบัติด้วย คือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 173 - 185)

1. ปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่อยู่ภายใต้จิตใจของบุคคลที่มีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพทั้งทางด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ซึ่งประกอบไปด้วยวุฒิภาวะ

ความต้องการ ความสนใจ แรงจูงใจ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

2. ปัจจัยทางด้านสังคม คนเราจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้จากสังคม ทำให้มีการประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีความสัมพันธ์และมีความสำคัญมากในการที่จะถ่ายทอดแบบการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนความเชื่อและพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ เพราะสังคมนั้นประกอบไปด้วยบิดา มารดา และบุคคลอื่น ๆ ที่จะปลูกฝังแนวความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติให้กับเด็ก เมื่อเด็กโตขึ้นก็ต้องออกไปเผชิญกับสังคมนอกบ้าน เช่น โรงเรียน ชุมชน เด็กจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมต่อไป

2.2 กลุ่มบุคคลในสังคม ได้แก่บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเด็กอย่างใกล้ชิด เช่น ครู เพื่อนฝูงหรือบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมอยู่ในสังคม จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลมาก เช่น ในกลุ่มที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันมักจะมีความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติที่คล้าย ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น

2.3 สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันของบุคคลจะมีผลทำให้พฤติกรรมสุขภาพของบุคคลแตกต่างกัน การปฏิบัติตนของสมาชิกทางสังคมในชุมชนที่มีสถานภาพต่าง ๆ กันนี้ จะเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ระดับการศึกษาและเศรษฐกิจด้วย

3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลจะมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพมาก ในขณะที่กลุ่มประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนักจะมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องในเรื่องสุขภาพด้วย ดังเช่น กานดา ณ กลาง ได้กล่าวไว้ว่า (กานดา ณ กลาง 2511 : 19) มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมจะมีเงินเตรียมสิ่งจำเป็นไว้ให้ลูก ได้ดีกว่ามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทั้งนี้จะรวมไปถึงสภาพของเคหสถานที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะด้วย ฐานะทางเศรษฐกิจยังมีความเกี่ยวข้องกันโดยตรงกับการศึกษา ถ้าฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีมักจะมีการศึกษาต่ำจะมีผลทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ไม่ดี และมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องในเรื่องสุขภาพ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าฐานะเศรษฐกิจดีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาดีย่อมมีมากกว่า ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

นอกจากนั้นระดับการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพ ประชาชนที่มีการศึกษาดำกจะมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพที่ถูกต้องมากกว่า

ธนวรรณ อัมสมบูรณ์ (ธนวรรณ อัมสมบูรณ์ 2528 : 24 - 26) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมสุขภาพไว้ว่า การที่จะให้บุคคลมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องใดก็ตามจะต้องอาศัยหลักการทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ลักษณะคือ

1. ปัจจัยโน้มน้าว (Predisposing factor) ได้แก่ปัจจัยที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งอาจจะอยู่ในลักษณะความรู้ ความเชื่อ ความเข้าใจ ค่านิยมและการมีเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล ปัจจัยประเภทนี้เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่แรกเริ่มของการเรียนรู้จากผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมในครอบครัวหรือจากสิ่งแวดล้อมในสังคมทั่ว ๆ ไป

2. ปัจจัยสนับสนุน (Enabling factor) ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้บุคคลได้มีโอกาสกระทำการกิจกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเพียงพอเหมาะสมและต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดพัฒนาการเป็นทักษะและพฤติกรรมอย่างถาวร เช่น การจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนตามระดับความรู้ ความชำนาญ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ ก็จะมีส่วนสำคัญในการที่จะช่วยปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในด้านความปลอดภัยให้ดีขึ้นโดยมีปัจจัยเป็นแรงเสริม

3. ปัจจัยสร้างเสริม (Reinforcing factor) ได้แก่ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ทั้งในครอบครัว โรงเรียนและสังคม สิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะมิบทบาทในการอบรมสั่งสอน แนะนำ ชักจูง ดูแล กระตุ้นเตือน ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมที่สำคัญได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครู ตลอดจนบุคคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนและกลุ่มเพื่อน รวมทั้งบุคคลที่เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียนด้วย

จากข้อความที่กล่าวมาจะเห็นว่าพฤติกรรม การปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษานี้ มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรม การปฏิบัติที่ต่างกันไป

หลักสูตรวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน

วิชาสวัสดิศึกษาเป็นวิชาที่จัดให้มีการสอนตามหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา แต่ละระดับนั้นจะมีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันออกไป คือระดับประถมศึกษาจัดบูรณาการอยู่ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีเนื้อหาแทรกอยู่ในวิชาสุขศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นแทรกอยู่ในวิชาสุขศึกษา กลุ่มวิชาพลานามัย สำหรับระดับอุดมศึกษานั้นมีการจัดให้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาแยกออกมาเป็นรายวิชาหนึ่งโดยเฉพาะทั้งในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เช่นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฯลฯ และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น วิทยาลัยครู วิทยาลัยพลศึกษา ซึ่งอาจจะจัดเป็นวิชาบังคับหรือเป็นวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ๆ และในแต่ละระดับจะมีการจัดรายละเอียดของเนื้อหาวิชาแตกต่างกันไปดังนี้

ระดับประถมศึกษา

ในระดับประถมศึกษานั้น ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- ความปลอดภัยในการจราจร
- ความปลอดภัยในโรงเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- ความปลอดภัยในการจราจร
- ความปลอดภัยในโรงเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- ความปลอดภัยในโรงเรียน
- ความปลอดภัยในการจราจร
- การป้องกันอัคคีภัย
- ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า

ระดับมัธยมศึกษา

ในระดับมัศึกษานั้นจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระดับนี้มีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาเฉพาะในชั้นมัธยมศึกษา 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.1 และ ม.2) เท่านั้น ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1)

- ความปลอดภัยในการโดยสารยานพาหนะ (รถยนต์ รถไฟ และเรือ)
- ความปลอดภัยในการเดินเท้า

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- ความปลอดภัยในการใช้จักรยาน
- ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับนี้มีการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) เท่านั้น ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5)

- ความปลอดภัยในการใช้รถจักรยานยนต์
- ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย

- ความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6)

- ความปลอดภัยในการจราจรทางบก
- ความปลอดภัยในการจราจรทางน้ำ
- ความปลอดภัยในการใช้ยา
- ความปลอดภัยเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์และกัมมันตรังสี

ระดับอุดมศึกษา

การสอนสวัสดิศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นจัดแยกเป็นรายวิชาโดยเฉพาะ ทั้งในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยบางแห่งอาจจะจัดเป็นวิชาบังคับหรือเป็นวิชาเลือกก็ได้ตามโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาคล้ายคลึงกันดังนี้

- ความหมาย ปัญหา สาเหตุ และผลกระทบจากอุบัติเหตุ
- การวิเคราะห์ปัญหาอุบัติเหตุ แนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ
- สวัสดิภาพในการจราจรทางบก
- สวัสดิภาพในการจราจรทางอากาศ
- สวัสดิภาพในการจราจรทางน้ำ
- สวัสดิภาพภายในบ้าน
- สวัสดิภาพภายในโรงเรียน
- การป้องกันอัคคีภัย
- สวัสดิภาพในการใช้แก๊ส
- สวัสดิภาพในการใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า
- สวัสดิภาพในการใช้ยา
- ภัยธรรมชาติและการป้องกัน
- สวัสดิภาพในการประกอบอาชีพ

- สวัสดิภาพเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ
- สวัสดิภาพเกี่ยวกับอาวธนูว เคลียร์และกัมมันตรังสี
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

จากการศึกษาเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียนจะเห็นว่าในทุกระดับการศึกษาจะมีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน จะมีสิ่งที่แตกต่างกันคือเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เท่ากัน ลักษณะการจัดไม่เหมือนกัน แต่จะมีการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาไว้ตามระดับการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่สนับสนุนการตั้งสมมติฐาน

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รวบรวมนำมาสรุปเพื่อนำไปสู่การตั้งสมมติฐาน โดยแยกตามตัวแปรดังต่อไปนี้

เพศ

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นมีหลายประการด้วยกัน สถานภาพที่สังคมกำหนดให้ เช่น สถานภาพที่เป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการแสดงออกในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในวัยรุ่นและวัยรุ่นหนุ่มสาวซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์มากกว่าวัยอื่น ๆ (พัฒน์ สุจำนงค์ 2522 : 80 - 82) ผู้ที่อยู่ในวัยนี้มักจะกระทำการใด ๆ โดยขาดความยั้งคิด ขาดการเหนียวรั้ง ขอบแย้งขึ้น ฯลฯ เพศชายจะมีความสนใจเกี่ยวกับการเล่นกีฬาหรือเกมส์ที่รุนแรง ชอบทำกิจกรรมที่ทำหายใจได้ เช่น ชอบทำงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ชอบเสี่ยงภัยอันตรายโดยเห็นว่าเป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นความสามารถของตนเอง ตรงกันข้ามเพศหญิงส่วนใหญ่จะมีความสนใจเกี่ยวกับงานที่มีความละเอียดอ่อน ถี่ถ้วนไม่ชอบการเล่นกีฬาหรือเกมส์ที่รุนแรงหรือกระทำการที่โหดโหด และนอกจากนั้นยังมีอุปนิสัยค่อนข้างจะอ่อนโยนมีเหตุผลมากกว่าเพศชาย (สุพล บุญทรง

2523 : 148 - 159) จากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเพศชายจะมีโอกาสกระทำกิจกรรมในสิ่งที่เสี่ยงอันตรายมากกว่าเพศหญิง จึงมีผลทำให้ประสบอุบัติเหตุมากกว่าดังจะเห็นได้จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ประสบอุบัติเหตุเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง (อำไพ หวังไพโรจน์กิจ 2528 : บทคัดย่อ) และจากการศึกษาถึงอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยพลศึกษาพบว่า ผู้ประสบอุบัติเหตุเป็นนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2522 : 12 - 14) นอกจากนั้นศูนย์เวชศาสตร์การกีฬา ได้รวบรวมสถิติผู้ประสบอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬาที่มารับบริการจากศูนย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ศูนย์เวชศาสตร์การกีฬา 2527 : 333 - 334) จากการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในรัฐฮาวายพบว่านักเรียนชายประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง (Taketa. 1982 : 208 - 209) และจากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทยพบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และการปฐมพยาบาลนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2530 : 102 - 103) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ ที่ว่า จากการศึกษาเปรียบเทียบสวัสดินิสัยของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครู พบว่า นักศึกษาหญิงมีสวัสดินิสัยที่ดีกว่านักศึกษาชาย (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : บทคัดย่อ) จากหลักการดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า สถานภาพเกี่ยวกับเพศจะมีผลทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาแตกต่างกัน

วิชาเอก

ในการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพใดก็ตามย่อมมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะของบุคลากรแตกต่างกันไป ในการผลิตบุคลากรทางสุขศึกษาก็เช่นเดียวกันย่อมจะต้องปลูกฝังค่านิยม แนวความคิดหรือพฤติกรรมที่มีลักษณะพิเศษไปจากสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ศิลปศึกษา ฯลฯ เพราะบุคคลที่จะสอนวิชาสุขศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น

นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของครูที่ดีแล้วจะต้องมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากบุคลากรอื่น ๆ ดังที่คณะกรรมการสุศึกษาสายการศึกษาได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นครูสุศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการคือ (กองสุศึกษา ม.ป.ป. : 3) ประการที่หนึ่ง จะต้องมีความรู้ความสามารถในการสอนสุศึกษาโดยเฉพาะ ประการที่สอง เป็นผู้นำในด้านพฤติกรรมสุภาพที่เป็นมาตรฐานที่นักเรียนนักศึกษาจะสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้ ประการที่สาม สามารถดูแลสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียนให้ถูกต้องตามสุลักษณะและประการสุดท้าย จะต้องสามารถรับผิดชอบดูแลสุภาพของนักเรียน ให้บริการสุภาพแก่นักเรียนตามสมควร รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุภาพได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ สมจิต สุพรรณทัศน์ และคณะ ได้กล่าวถึงลักษณะของครูสุศึกษาที่ดีไว้ว่า ครูสุศึกษานั้นนอกจากจะทำตนเป็นผู้มีสุภาพดีแล้วยังต้องเป็นผู้มุ่งมั่นเฝ้าหาความรู้ รู้จักเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความสามารถบริหารงานและปฏิบัติงานสุศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นผู้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องแห่งสุลักษณะอันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ได้ (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และคนอื่น ๆ 2523 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ โสมประยูร (สุชาติ โสมประยูร 2525 : 7 - 11) ได้กล่าวถึงสมรรถนะของนักศึกษาวิชาเอกสุศึกษาในระดับปริญญาตรีว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาควรจะเป็นผู้ที่มีสมรรถนะอันประกอบไปด้วย สมรรถนะทางด้านร่างกาย คือ จะต้องเป็นผู้ซึ่งแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามวัฒนธรรม มีสุภาพดี มีสุนิษยัตีที่ดีเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก สมรรถนะทางด้านจิตใจคือ เป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส ใจคอหนักแน่น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สมรรถนะทางด้านมนุษยสัมพันธ์คือเป็นผู้ที่สามารถติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี สมรรถนะทางด้านเจตคติต่อการสอนวิชาสุศึกษาโดยมีความเชื่อว่าวิชาสุศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุภาพได้ มีความรักและศรัทธาในอาชีพครูสุศึกษา สมรรถนะทางด้านความรู้คือ มีความรู้ในเรื่องราวทางด้านสุศึกษาเป็นอย่างดี สามารถสอนให้เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์บรรลุลตามจุดประสงค์ได้รวมทั้งมีความสามารถในการจัดโปรแกรมสุภาพในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จากหลักการและแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เรียนวิชาเอกสุศึกษาย่อมจะต้องได้รับการปลูกฝังค่านิยม เจตคติและการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุภาพอันจะทำให้มีคุณลักษณะแตกต่างไปจาก

นักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ รวมทั้งนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาด้วย สำหรับในเรื่องของสวัสดิภาพหรือความปลอดภัยนั้น สุชาติ โสมประยูร กล่าวว่า ครูสุศึกษาจะต้องมีสวัสดินิสัยที่ดีในการป้องกันอุบัติเหตุอันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง (สุชาติ โสมประยูร 2528 : 74) ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่านักศึกษาวิชาเอกสุศึกษาย่อมจะต้องได้รับความรู้และประสบการณ์ เจตคติและการปฏิบัติตนทางสุขภาพรวมทั้งการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้องเหมาะสมอันควรที่ครูผู้สอนสุศึกษาพึงมี ประกอบกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษา ได้กำหนดให้วิชาสวัสดิศึกษาเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาวิชาเอกสุศึกษาต้องเรียนทุกคน แต่สำหรับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาได้จัดให้เป็นวิชาเลือกจึงทำให้โอกาสของการได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้ การปลูกฝัง เจตคติ ตลอดจนการปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมทั้งการเห็นความสำคัญของการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันของนักศึกษามีความแตกต่างกันไป ดังเช่น วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ กล่าวว่า นักศึกษาหญิงที่เคยได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดัปรับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาและวิทยาลัยครูมีสวัสดินิสัยที่ดีกว่านักศึกษาหญิงวิชาเอกอื่น ๆ ส่วนนักศึกษาชายนั้นมสวัสดินิสัยไม่แตกต่างกันถึงแม้ว่าจะได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาหรือไม่ก็ตาม (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ 2528 : บทคัดย่อ) ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาวิชาเอกสุศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาย่อมจะมีโอกาสได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยแตกต่างกันอันจะมีผลทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันด้วย

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

มีคำกล่าวที่ว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูและการให้คำแนะนำที่ดีแก่เด็กได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย เช่นการรู้จักแบ่งเวลาให้ความอบอุ่นดูแลสุขภาพ รักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย อบรมสั่งสอนเรื่องมารยาททางสังคม วัฒนธรรม ระเบียบต่าง ๆ และการแนะนำในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นการส่งเสริมในการสร้างพัฒนาการให้แกเด็ก (น้อมฤดี จงพยุงะ และคนอื่น ๆ 2518 : 73)

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ว่า ผู้ปกครอง เด็กในชนบทมักไม่ได้เรียนต่อในระดับสูง จึงทำให้มีโอกาสได้รับความรู้และจำได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพไม่ถูกต้อง ตลอดจนแนวความคิดหรือความเชื่อที่ผิดต่าง ๆ จึงพบว่าสาเหตุของการเจ็บป่วยและตายของประชาชนที่ยากจนและมีการศึกษาน้อย คือ การขาดอนามัยศึกษาเป็นสาเหตุสำคัญเพราะคนเหล่านั้นไม่เข้าใจว่าการป้องกันดีกว่าการแก้ไขและไม่รู้ว่าโรคหรือการตายที่ประชาชนประสบนั้นบางอย่างสามารถหลีกเลี่ยงได้ หากได้ทราบถึงวิธีการป้องกันและการรักษาที่ถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2517 : 173) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ศรีวรรณ มากชู ที่ว่า สุขนิสัยของเด็กกลุ่มที่บิดาหรือมารดาได้รับการศึกษาสูงจะดีกว่าสุขนิสัยของเด็กกลุ่มที่บิดาหรือมารดาไม่ได้รับการศึกษา (ศรีวรรณ มากชู 2521 : 65) และประสพ ยุทธ เมธางกูร ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่นพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน (ประสพ ยุทธ เมธางกูร 2530 : 76) ระดับการศึกษาของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติทางสุขภาพดังเช่นคำกล่าวของจาลโซ เบิร์นส์และริเวอร์ (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2530 : 14 อ้างอิงมาจาก Jalso, Burns and Rivers n.d.) ที่ว่า การศึกษามีสหสัมพันธ์อย่างสูงกับการปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะมีการปฏิบัติที่มีเหตุผลขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสายใจ คุ่มขนาน (สายใจ คุ่มขนาน 2515 : 118 - 123) ที่ว่า ครอบครัวที่หัวหน้ามีการศึกษามีการปฏิบัติทางด้านอนามัยดีกว่าครอบครัวที่หัวหน้าไม่มีการศึกษา นอกจากนั้น ฤชชงค์ กุณฑลบุตร (ฤชชงค์ กุณฑลบุตร 2524 : 150 - 157) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของประชาชน ในเขตหมู่บ้านประมงในจังหวัดระยองพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัย กล่าวคือ หัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีการศึกษาสูงมีการปฏิบัติที่ดีกว่าผู้ที่มีการรายได้ต่ำและมีระดับการศึกษาต่ำ จากหลักการดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางสุขภาพซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยด้วย อันจะส่งผลให้นักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาต่างกัน จะมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน

อาชีพของผู้ปกครอง

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างคุณภาพของเด็ก ๆ ให้มีลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพที่ต้องการ แต่ละครอบครัวต่างก็มีวิธีการดำเนินชีวิตเป็นของตนเองโดยเฉพาะ (เครือวัลย์ สุทธานินทร์ และคนอื่น ๆ 2509 : 102) อาชีพของบุคคลก็เป็นสิ่งหนึ่งที่กำหนดแนวความคิดเจตคติรวมทั้งการปฏิบัติของบุคคล การปฏิบัติของคนหา เข้ากินคำกับคนที่มีอาชีพสูง ๆ ที่สังคมยกย่องจะแตกต่างกัน พวกที่มีอาชีพสูง ๆ นั้นมีแนวโน้มจะเป็นตัวบุคคลที่มีความคิดผูกมัดกับระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ผลไปถึงการปฏิบัติด้วย (สุวิทย์ เจริญสุข 2520 : 41) เช่น อาชีพรับราชการ ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมโดยส่วนรวมดีกว่าคนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะในชนบท คนที่ประกอบอาชีพรับราชการนั้นจะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน การประพฤติปฏิบัติจะต้องอยู่ในระเบียบแบบแผนและวินัย สิ่งเหล่านี้จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพทางด้านความปลอดภัยให้แก่ลูก ๆ ด้วย สำหรับคนที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และเกษตรกรนั้นส่วนใหญ่มักมีความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมที่ไม่ค่อยดีนัก ต้องดิ้นรนต่อสู้ประกอบอาชีพไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก ๆ เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สายใจ คุ่มขนาน (สายใจ คุ่มขนาน 2515 : 22) พบว่า ครอบครัวที่หัวหน้าประกอบอาชีพรับราชการ มีพฤติกรรมสุขภาพดีกว่าครอบครัวที่หัวหน้าประกอบอาชีพเกษตรกรในตนเองเดียวกัน สุภาพ กลีบบัว ได้กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาความรู้ด้านอนามัยและภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน มีความรู้ทางด้านอนามัยไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพต่างกันมีความรู้ทางด้านอนามัยแตกต่างกัน เช่นนักเรียนที่มารดาเป็นข้าราชการมีความรู้ด้านอนามัยมากกว่านักเรียนที่มารดาค้าขายและรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ ได้กล่าวไว้ว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความรู้ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ 2523 : 50 - 51) จากหลักการที่กล่าวมาแล้วอาจจะสรุปได้ว่า อาชีพของผู้ปกครอง

มีผลทำให้ การปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามีความแตกต่างกัน

รายได้ของผู้ปกครอง

ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพรวมทั้ง พฤติกรรมการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดี รายได้สูงย่อมที่มีเงินพอที่จะจัดหาสิ่งของที่จำเป็น ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ใช้จนครบครันดังเช่น กานดา ณ กลาง กล่าวว่า มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมที่จะมีเงินเตรียมสิ่งจำเป็นไว้ให้ลูกได้ดีกว่ามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทั้งนี้รวมทั้งสภาพของสถานที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะด้วย (กานดา ณ กลาง 2511 : 19) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เดนิสัน ที่ว่า จากการศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนที่มีฐานะแตกต่างกันพบว่า นักเรียนที่มีฐานะต่ำมีสุขปฏิบัติในเรื่องสวัสดิศึกษาไม่ดีนัก (Denison. 1969 : 731 - 735) และ อานนท์ อาภาภิรมย์ ที่กล่าวว่า ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นครอบครัวที่มีฐานะยากจนมัก จะมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลย เพราะผู้ปกครองต้องไปทำงานหาเงินไม่มีเวลาที่จะดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ปล่อยให้เด็กอยู่กันตามลำพัง ตรงกันข้ามกับครอบครัวชั้นกลางและชั้นสูงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี รายได้สูง ย่อมมีเวลาพอที่จะเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนลูก ๆ ให้มีการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพได้ถูกต้องเหมาะสมกว่า รวมทั้งอยู่ในฐานะที่จัดหาสิ่งของเครื่องใช้ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาใช้ในครอบครัวได้มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน (อานนท์ อาภาภิรมย์ 2515 : 167) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีผลทำให้พฤติกรรมสุขภาพ รวมทั้งพฤติกรรมการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ประสพ ยุทธเมธางกูร ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน (ประสพ ยุทธเมธางกูร 2530 : 76) จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วอาจจะสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองหรือรายได้ของผู้ปกครอง

มีผลทำให้การปฏิบัติทางด้านสุขภาพ รวมทั้งการปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัย
พลศึกษาแตกต่างกัน

ระดับความรู้เรื่องความปลอดภัย

ในเรื่องของการเรียนการสอนนั้นจะพบว่าความรู้เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งที่จะ
ทำให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อันจะเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ตามมาไม่ว่าจะเป็น
เจตคติหรือการปฏิบัติ ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติแล้วสองประการ
นี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ดังเช่น สุชาติ โสมประยูร (สุชาติ โสมประยูร 2528 :
47 - 48) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยความรู้อาจจะ
ได้รับในขณะที่มีการปฏิบัติหรือการปฏิบัติอาจจะเกิดขึ้นจากการมีความรู้ก่อนก็ได้ เช่น ในเรื่องของการ
ขับขี่รถไม่ว่าจะเป็นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ก็ตาม ผู้ขับขี่จะต้องศึกษาขั้นตอน
การขับขี่ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างจึงจะสามารถขับขี่ได้ เมื่อมีความรู้แล้วก็นำมาฝึกปฏิบัติจน
กระทั่งขับขี่ได้ แต่จะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะขับขี่ได้อย่างปลอดภัยก็ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ
กฎหมายจราจรต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติที่ถูกต้องในการขับขี่และการสังเกตจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ
ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรแล้วจึงนำมาปฏิบัติ ในระยะแรกอาจจะปฏิบัติได้ไม่ด้นัก แต่เมื่อปฏิบัติบ่อย ๆ
จะเกิดความรู้ความชำนาญมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามในขณะที่ผู้ขับขี่ฝึกปฏิบัติอยู่นั้น ก็จะมีความรู้
เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ว่า วิธีการขับขี่รถให้ปลอดภัยนั้นจะต้องมีข้อปลีกย่อยอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากการ
ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น การรู้จักมรรยาทในการขับขี่ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อผู้ขับขี่รถคันอื่น ๆ
การรู้จักให้อภัยในความผิดพลาดในการขับขี่ของผู้อื่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นความรู้ที่ได้รับเพิ่ม
ขึ้นจากการปฏิบัติโดยตรง จะเห็นได้ว่าความรู้กับการปฏิบัติสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับ
คำกล่าวของวิชิต ธาตุเพชร ที่กล่าวว่าในการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพระหว่างนักเรียน
ไทยพุทธกับนักเรียนไทยมุสลิม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 2 พบว่า ความรู้
ทัศนคติและการปฏิบัติทางด้านสุขภาพของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีสหสัมพันธ์ต่อกัน ความรู้และการปฏิบัติ
มีความสัมพันธ์กัน (วิชิต ธาตุเพชร 2524 : บทคัดย่อ) จากหลักการที่ได้กล่าวมาแล้ว

สามารถสรุปได้ว่า ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทางด้านสุขภาพและความปลอดภัย ผู้ที่มีความรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ชีวิตอยู่ด้วยความสุขและปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บตลอดจนภัยอันตรายทั้งปวง ดังนั้นถ้าบุคคลมีความรู้ทางด้านสุขภาพและความปลอดภัยต่างกันอาจจะมิผลทำให้การปฏิบัติแตกต่างกันด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

พริ้มเพรา ผลเจริญสุข (พริ้มเพรา ผลเจริญสุข 2515 : 4 - 11) ได้วิเคราะห์อุบัติเหตุในการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา พบว่า ประมาทครั้งหนึ่งของอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา สถานที่ที่ได้รับบาดเจ็บได้แก่ สนามกีฬา โรงฝึกพลศึกษา สระว่ายน้ำ านลู่วิ่ง และห้องกีฬาในร่ม สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้แก่ ครูผู้สอนหรือผู้ควบคุมไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ครูผู้สอนและผู้เรียนขาดทักษะ ไม่มีการอบอุ่นร่างกายอย่างเพียงพอ ประมาท ใช้อาวุธ คึกคะนอง นักเรียนเล่นตามลำพัง นักเรียนมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ขณะเล่น เครื่องใช้และอุปกรณ์ไม่ดีและไม่ปลอดภัย

สายใจ คุ่มขนาน (สายใจ คุ่มขนาน 2515 : 118 - 123) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ยังผลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของชาวชนบทในประเทศไทย ผลการวิจัยปรากฏว่า ชาวชนบทมีการปฏิบัติทางด้านอนามัยโดยทั่ว ๆ ไปไม่ถูกสุขลักษณะเท่าที่ควร เช่น ด้านการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมชาวชนบทส่วนใหญ่ไม่มีส้วมใช้ ดื่มน้ำที่ไม่สะอาด ไม่ใช้แปรงสีฟัน ไม่สวมรองเท้าไปโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัย ได้แก่

ปัจจัยทางด้านสังคม คือ การศึกษาและอาชีพ พบว่า ครอบครัวที่หัวหน้ามีการศึกษาและประกอบอาชีพรับราชการ มีการปฏิบัติดีกว่าครอบครัวที่หัวหน้าไม่มีการศึกษา และประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีการปฏิบัติดีกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

อนุสรณ์ สุนทรพงศ์ (อนุสรณ์ สุนทรพงศ์ 2522 : 127 - 133) ได้ศึกษาปัจจัยที่

มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนแขวงสีพระยาและมหาพญาาราม โดย
ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปครอบครัวละคน จำนวน 588 คน ผลการศึกษาพบว่าประชาชน
ส่วนใหญ่นิยมใช้บริการของเอกชนเมื่อเจ็บไข้ รองลงมาคือ นิยมซื้อยากินเอง มีผู้ประกอบการอาชีพรับ
ราชการบางส่วนไปรับบริการในโรงพยาบาลของรัฐ รองลงมาคือ คลินิกเอกชน

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2522 : 12 -

14) ได้วิเคราะห์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยพลศึกษา ปีการศึกษา 2522 พบว่า

1. ในเดือนมิถุนายนมีผู้ประสบอุบัติเหตุน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นระยะเริ่มต้นของการเปิด
เรียน ส่วนในเดือนกันยายนมีผู้ประสบอุบัติเหตุมากที่สุดเพราะ เป็นเดือนที่มีการเรียนการสอนเต็มที่
และนักศึกษากำลังทำการสอบภาคปฏิบัติ อาจจะมีการกระแทกกระแทกทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

2. ผู้ประสบอุบัติเหตุเป็นชายร้อยละ 81 หญิงร้อยละ 19

3. ระดับอายุของผู้ประสบอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 18 - 23 ปีร้อยละ 83

4. ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุร้อยละ 79 เกิดขึ้นในช่วงเวลาเรียน รองลงมาคือเวลาพัก
ร้อยละ 21

5. ลักษณะอุบัติเหตุเกิดจากการหกล้มถึงร้อยละ 61

6. สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุพบว่าเกิดจากการเล่นกีฬาโดยประมาท การชำรุดของ
อุปกรณ์และผลของกีฬาบางประเภทที่มีความรุนแรงในตัวของมันเอง

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ (ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยาและคน
อื่น ๆ 2523 : 50 - 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะและการ
ปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและ
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 412 คนผลการวิจัย
พบว่า ความรู้ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
ของนักเรียน ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตนในด้านอนามัยของนักเรียน การปฏิบัติ
ตนในด้านอนามัยส่วนบุคคลและสวัสดิภาพของตนเองยังไม่เป็นที่พอใจนัก สำหรับความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือความรู้มีความ
สัมพันธ์กับทักษะ ความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ และทักษะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ

วิจิต ธาตุเพชร (วิจิต ธาตุเพชร 2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนไทยพุทธกับนักเรียนไทยมุสลิม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 8 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 487 คน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีสหสัมพันธ์ต่อกัน ตัวแปรมีอิทธิพลต่อทัศนคติทางด้านสุขภาพของนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา ที่ตั้งของที่พักอาศัยและอายุของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้และทัศนคติของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนไทยพุทธมีความรู้และทัศนคติดีกว่านักเรียนไทยมุสลิม ส่วนการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา อายุของนักเรียน ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติได้แก่ ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ที่ตั้งของที่พักอาศัย และเพศของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้ ทักษะและการปฏิบัติทางสุขภาพของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีสหสัมพันธ์ต่อกัน ความรู้มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติและการปฏิบัติ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติ

ภูษงค์ ภูมทลบุตร (ภูษงค์ ภูมทลบุตร 2524 : 150 - 157) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติด้านการอนามัยของประชาชนในเขตหมู่บ้านประมง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวของชาวประมงในจังหวัดระยอง เพชรบุรีและพังงา จำนวน 638 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัย คือ หัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีการศึกษาสูง มีการปฏิบัติที่ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ และมีระดับการศึกษาต่ำ ในด้านประชากรพบว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีบุตรน้อยมีการปฏิบัติที่ดีกว่าหัวหน้าครอบครัวที่มีบุตรมาก ส่วนด้านโครงสร้างของครอบครัวและศาสนาพบว่ามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตัวน้อยมาก

จินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2528 ก : 4 - 60) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล ใน

เขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังมาก เกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องสวัสดิศึกษา และในสภาพจริงผู้ปกครองมีการรับรู้ว่ามีสุขปฏิบัติมากในเรื่องสวัสดิศึกษา ซึ่งแสดงว่าสุขปฏิบัติของนักเรียนมีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสวัสดิการของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยพลศึกษาและวิทยาลัยครู ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายทุกกลุ่มในสถาบันการศึกษามีสวัสดิการโดยส่วนรวมค่อนข้างดี นักศึกษาหญิงมีสวัสดิการที่ดีกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

2. นักศึกษาหญิงที่ได้ศึกษาวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ได้แก่ ผู้ที่เรียนวิชาเอกสุขศึกษาทั้งในวิทยาลัยพลศึกษาและวิทยาลัยครูมีสวัสดิการโดยส่วนรวมค่อนข้างดี คล้ายคลึงกัน นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยครูมีสวัสดิการโดยส่วนรวมดีกว่านักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษานั้น แม้จะไม่พบความแตกต่างกับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ของวิทยาลัยครู แต่ก็ยังพบว่ามีความเป็นไปได้ที่จะมีสวัสดิการที่ดีกว่า

3. นักศึกษาชายที่ได้ศึกษาวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นมากหรือน้อยก็ไม่พบว่ามีสวัสดิการโดยส่วนรวมแตกต่างกับผู้ที่ไม่เคยศึกษาวิชาสวัสดิศึกษาในระดับเดียวกันแต่อย่างใด

มณฑิรา ขุนวงศ์ (มณฑิรา ขุนวงศ์ 2529 : ก-ข) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติอยู่ในระดับดี และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย

3. การศึกษาของผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกันเฉพาะด้านความรู้เท่านั้น โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความรู้แตกต่างจากนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แต่นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

พรภินันท์ เลาะหนับ (พรภินันท์ เลาะหนับ 2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ ทักษะเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิกภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิกภาพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับสวัสดิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะเจตคติเกี่ยวกับสวัสดิกภาพของนักเรียนอยู่ในระดับดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทักษะเจตคติเกี่ยวกับสวัสดิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิกภาพของนักเรียนอยู่ในระดับดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสพ ยุทธเมธางกูร (ประสพ ยุทธเมธางกูร 2530 : 76) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2529 พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอายุและจำนวนบุตรต่างกันมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองที่มีอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 และ .001 ตามลำดับ

วีระ จ่านงค์น้อย (วีระ จ่านงค์น้อย 2531 : 55 - 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะเกี่ยวกับหมวกกันน็อคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด

นครราชสีมา โดยนำกลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับหมวกกันน็อก
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติเกี่ยวกับหมวกกันน็อกไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีทัศนคติเกี่ยวกับหมวกกันน็อกไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับหมวกกันน็อกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับหมวกกันน็อกไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

เดนิสัน (Denison. 1969 : 731 - 735) ได้ทำการศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนที่มีฐานะต่ำและนักเรียนที่มีฐานะปานกลางในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา อัลเบอร์ต แกลลาติน รัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในเรื่องโภชนาการ สุขภาพจิต สุขภาพในครอบครัว โรคติดเชื้อ สวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาล สุขภาพชุมชน สุขภาพฟัน นันทนาการ และการพักผ่อน ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนรวมสุขปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความใกล้เคียงกันมาก แต่มีความแตกต่างกันในบางเรื่องคือ นักเรียนที่มีฐานะปานกลางจะมีสุขปฏิบัติ^{น้อย}มากในเรื่องโภชนาการและสุขภาพจิต ส่วนนักเรียนที่มีฐานะต่ำมีสุขปฏิบัติ^{น้อย}มากในเรื่องสวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาลและสุขภาพฟัน

โคเบอร์นและโปป (Coburn and Pope. 1974 : 67 - 77) ได้สำรวจคนงานชายในเมืองวิกตอเรีย ของรัฐโคลัมเบียเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านการป้องกันการเจ็บป่วย ได้แก่ การไปพบแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพ การรับการฉีดยาป้องกันโรคของครอบครัว และการดูแลเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กพบว่า รายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจและอาชีพมีความสัมพันธ์กับการตรวจสุขภาพและการรับการฉีดยาป้องกันโรคของบุคคลในครอบครัวและเด็ก

ซิลแมน (Silman. 1979 : 88 - 91) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจทัศนคติทางสุขภาพของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนแล้ว ผลการวิจัยพบว่าความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติของนักเรียนโดยทั่วไปแล้วไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่พฤติกรรมเด่น ๆ จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ

เจอเบอร์ชและคนอื่น ๆ (Gerberich and others. 1985 : 1370 - 1374) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงและการประทุษร้ายเหตุของนักฟุตบอลในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐมิเนโซตา สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า มีการบาดเจ็บร้อยละ 78 การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นตลอดฤดูกาลแข่งขันสูงขึ้นร้อยละ 51 ของผู้เล่นทั้งหมด ในการแยกเล่นแต่ละทีมพบว่าอัตราบาดเจ็บอยู่ระหว่างร้อยละ 64.94 การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจากการกระแทก ร้อยละ 19 ของนักฟุตบอลที่สลับร้อยละ .69 ที่สามารถกลับไปเล่นได้ภายใน 10 วัน อันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระแทกต้องใช้เวลา 6 - 9 เดือนจึงหายเป็นปกติและมี 6 รายที่พิการตลอดชีวิต

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมสุขภาพไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดีหรือไม่ดีอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการและยังมีผลไปถึงการทำให้มีการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันด้วย เช่น ภูมิหลังของบุคคลเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ความรู้ในเรื่องของความปลอดภัยต่าง ๆ การเรียนและไม่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา และสถานภาพทางด้านเพศ ตลอดจนการได้รับการอบรมสั่งสอนปลูกฝังความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถนำมาสรุปเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ในวิทยาลัย
พลศึกษา 17 แห่ง จำนวนนักศึกษา 1,957 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,375 คน นักศึกษาหญิง 582
คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน
333 คน เป็นนักศึกษาชาย 231 คน นักศึกษาหญิง 102 คน ในวิทยาลัยพลศึกษา 8 แห่ง ซึ่งได้
จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง
ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามาเน่ (Yamane. 1967 : 581)
กำหนดขนาดตัวอย่างใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ .05 ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดกลุ่มประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

จากจำนวนประชากร 1,987 คน และกำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ .05 จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มเลือกวิทยาลัยพลศึกษาที่จะใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้วิทยาลัยที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 8 แห่ง
2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศโดยใช้สัดส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1 กับจำนวนประชากรแยกตามเพศ
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างแยกตามวิชาเอกโดยใช้สัดส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1 กับจำนวนประชากรแยกตามวิชาเอกดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วิชาเอก จำนวน	พลศึกษา		สุขศึกษา		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ประชากร	1,328	432	47	150	1,957
กลุ่มตัวอย่าง	221	69	10	33	333

4. กำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัยที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1 กับจำนวนประชากรในแต่ละวิทยาลัยและแยกตามวิชาเอก เพศ ดังตาราง 4

แล้วจึงสุ่มเลือกนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัย ด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบโดยใช้เลขรหัสประจำตัวนักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มจนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ

ตาราง 4 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิชาเอก วิทยาลัยพลศึกษา	พลศึกษา			สุขศึกษา			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
เชียงใหม่ *	26	6	32	8	4	7	39
ลำปาง	15	4	19	-	-	-	19
ยะลา *	45	12	57	3	15	18	75
ชุมพร	26	8	34	-	-	-	34
อุดรธานี *	32	9	41	3	9	12	53
ชัยภูมิ	17	8	25	-	-	-	25
ชลบุรี *	43	15	58	1	5	6	64
อ่างทอง	17	7	24	-	-	-	24
รวม	221	69	290	10	33	43	333

หมายเหตุ

* คือ วิทยาลัยพลศึกษาที่เปิดสอนวิชาเอกสุขศึกษาจากจำนวนวิทยาลัยพลศึกษาทั้งหมด

17 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 5 ตัวเลือก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2521 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชา สวัสดิศึกษา
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบและวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและจากวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาเนื้อหาวิชาและสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อที่จะนำมาใช้สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม
4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงนำมาใช้ตามความเหมาะสม
5. สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามแล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ตรวจเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม

7. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วมาตรวจให้คะแนนและหาค่าอำนาจจำแนก โดยแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยใช้วิธีวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบเป็นรายข้อตามหลักเทคนิค 27 เปอร์เซนต์ แล้วใช้ตารางสำเร็จของ จุง เทห์ ฟาน (Chun-Teh-Fan) หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2528 : 179 - 181) โดยข้อคำถามที่ใช้ได้ต้องมีค่าความยากง่าย .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 60 ข้อ ส่วนแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยนั้นนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของเอ็ดเวิร์ดและทดสอบด้วย t - test (Edward. 1954 : 152 - 154) .แล้วนำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาหาค่าความเชื่อมั่น ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จำนวน 68 ข้อ

9. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไปหาความเชื่อมั่น สำหรับแบบทดสอบความรู้ใช้สูตร KR₂₀ ของ Kuder - Richardson ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8461 ส่วนแบบสอบถามการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ปรากฏได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9412 ซึ่งทั้งแบบทดสอบและแบบสอบถามมีความ เชื่อมั่นสูง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อศึกษาการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามจะมีทั้งหมด 3 ตอนด้วยกัน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ในเรื่องความปลอดภัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วิชาเอก ☐ พลศึกษา ☐ สุขศึกษา
☐ เรียนวิชาสวัสดิศึกษา ☐ ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา
3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา ☐ สูงกว่ามัธยมศึกษา
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ...
4. อาชีพผู้ปกครอง
☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกรรม
☐ รับจ้าง ☐ รับราชการ
☐ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. รายได้ของผู้ปกครองโดยเฉลี่ยต่อเดือน
☐ รายได้ต่ำกว่า 2,466 บาท
☐ รายได้ระหว่าง 2,467 - 7,410 บาท
☐ รายได้มากกว่า 7,411 บาท

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 50 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบมี 5 ตัวเลือก ขอให้กาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

0. ข้อใดเป็นวิธีการที่สามารถป้องกันอุบัติเหตุได้ดีที่สุด
 - ก. ให้การศึกษาในเรื่องสวัสดิศึกษาแก่ประชาชน
 - ข. จัดการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน
 - ค. ออกกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติในเรื่องความปลอดภัยให้รัดกุม
 - ง. ลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติในเรื่องความปลอดภัย
 - จ. ออกแบบการก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุเครื่องใช้ให้ปลอดภัย
00. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่สำคัญที่สุด
 - ก. การขาดความรู้
 - ข. การมีเจตคติที่ไม่ดี
 - ค. ความประมาทเลินเล่อ
 - ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
 - จ. การมีสวัสดินิสัยที่ไม่ดี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านได้กระทำใน
กิจกรรมนั้น ๆ

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
0	ขับรถแข่งกันเมื่อถนนว่าง				
00	ชลอความเร็ว เมื่อขับขึ้นทางแยก				
000	จุดเทียนอ่านหนังสือในมุ้ง				

เกณฑ์การให้คะแนน

ในการให้คะแนนนั้นผู้วิจัยจะตรวจให้คะแนนโดยอาศัยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบความรู้ เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice) 5 ตัวเลือก
การให้คะแนนถ้าข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน

2. แบบสอบถามการปฏิบัติ ใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Rating scale) มี
4 ระดับคือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติเลย การให้คะแนน
มีเกณฑ์ดังนี้

2.1 ถ้าข้อความที่มีลักษณะการปฏิบัติเชิงนิมาน จะมีคะแนนดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	3 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	1 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	0 คะแนน

2.2 ถ้าข้อความที่มีลักษณะการปฏิบัติเชิงนิเสธ จะมีคะแนนดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	0 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	1 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	2 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	3 คะแนน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์ คือตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2531 ถึงวันที่ 5 ตุลาคม 2531

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จำนวน 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.46 จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน โดยมีวิธีการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้การคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความรู้ในเรื่องความปลอดภัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยมีเกณฑ์การประเมินผลระดับ ความรู้ทางด้านความปลอดภัยโดยใช้คะแนน T ประกติ (Normalized T-scale) และใช้การประเมินความรู้โดยวิธีการตัดเกรด (ไพศาล หวังพานิช 2523 : 240 - 288)

สูงกว่าคะแนน T_{67}	ดีมาก
สูงกว่าคะแนน $T_{50}-T_{67}$	ดี
สูงกว่าคะแนน $T_{33}-T_{50}$	พอใช้
ตั้งแต่คะแนน T_0-T_{33}	ยังต้องปรับปรุง

3. วิเคราะห์การปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยนำเกณฑ์ของเบสท์ มาปรับปรุง (Best. 1963 : 159) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.51^+	หมายถึง	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ย $1.51 - 2.50$	หมายถึง	ดี
คะแนนเฉลี่ย $0.51 - 1.50$	หมายถึง	พอใช้
คะแนนเฉลี่ย $0.00 - 0.50$	หมายถึง	ยังต้องปรับปรุง

4. วิเคราะห์ความแตกต่างในการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้ Z - test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3

5. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4, 5, 6 และ 7 โดยใช้ F - test (One way Analysis of Variance)

6. เมื่อ F - test มีนัยสำคัญจึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ 2525 : 32)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 58)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านความปลอดภัยต่าง ๆ โดยใช้ตารางของ

จุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 186 - 187)

2.2 แบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยโดยใช้สูตรเทคนิค

25 เปอร์เซนต์ของ เอ็ดเวิร์ด (Edward. 1954 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
S^2_H	แทน ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนนในกลุ่มสูง
S^2_L	แทน ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_H	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง
n_L	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

3. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

3.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย โดยใช้สูตรของ Kuder - Richardson สูตรที่ KR20 (ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2528 : 168 - 169)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2_t} \right\}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อของข้อสอบ
S^2_t	แทน ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ
p	แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
q	แทน $1 - p$

3.2 แบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{S^2_1}{S^2_t} \right\}$$

เมื่อ α	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S^2_i$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบสอบถาม เป็นรายข้อ
S^2_t	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. ทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา โดยใช้

Z - test โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 118)

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2}}}$$

เมื่อ Z	แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน Z - distribution
X_1, X_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
S^2_1, S^2_2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
n_1, n_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร

(ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 66)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F	แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
MS_A	แทน Mean - Square ระหว่างกลุ่ม
MS_W	แทน Mean - Square ภายในกลุ่ม

6. ถ้าหากผลการทดสอบ F - test แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Methods) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 172)

$$q \cdot \sqrt{\frac{MS_w}{\tilde{n}}}$$

เมื่อ q แทน q - Statistic จากตาราง

MS_w แทน ค่า Mean - Square ภายในกลุ่ม

$\tilde{n}$ แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Z - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean of Square
df	แทน	Degree of freedom

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและหาค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามเพศ วิชาเอก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับความรู้ในเรื่องความปลอดภัยของนักศึกษา การเรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา โดยการแจกแจงความถี่คิดเป็นร้อยละและเสนอเป็นตาราง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐาน

2.1 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาโดยส่วนรวมทั้งฉบับโดยใช้วิธีเทียบค่าอันดับความสำคัญตามแนววิธีการของ เบสท์ตามสมมติฐานข้อที่ 1 และวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุขศึกษาและพลศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษาโดยใช้วิธีการเทียบอันดับความสำคัญของเบสท์ (Best) เช่นเดียวกัน

2. ทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าซี (Z - test) ตามสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3

3. ทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ของนักศึกษาระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One - way Analysis of Variance) ตามสมมติฐานข้อที่ 4,5,6 และ 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและหาค่าสถิติพื้นฐาน

1. วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและหาค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามเพศ วิชาเอก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา การเรียนและไม่ได้เรียนสวัสดีศึกษา ดังตาราง 5 - 11

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	211	68.5
หญิง	97	31.5
รวม	308	100

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง คือ เป็นนักศึกษาชาย 211 คนคิดเป็นร้อยละ 68.5 และเป็นนักศึกษาหญิง 97 คนคิดเป็นร้อยละ 31.5

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวน	ร้อยละ
สุขศึกษา	48	15.6
พลศึกษา	260	84.4
รวม	308	100

จากตาราง 6 พบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษามากกว่าวิชาเอกสุขศึกษา คือ เป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา 260 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 และเป็นนักศึกษาวิชาสุขศึกษา 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	1.9
ระดับประถมศึกษา	195	63.3
ระดับมัธยมศึกษา	54	17.5
ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา	53	17.2
รวม	308	100

จากตาราง 7 พบว่าผู้ปกครองของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 63.3) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 17.5) ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 17.2) และไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 1.9) ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	63	20.5
เกษตรกรรม	122	39.6
รับจ้างทั่วไป	41	13.3
ข้าราชการ	71	23.1
ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ	11	3.6
รวม	308	100

จากตาราง 8 พบว่าผู้ปกครองของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 39.6) รองลงมาคือ ข้าราชการ (ร้อยละ 23.1) ค้าขาย (ร้อยละ 20.5) รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 13.3) และลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 3.6) ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้โดยเฉลี่ยต่อ เดือนของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่ำกว่า 2,466 บาทต่อเดือน	132	42.9
รายได้ระหว่าง 2,467 - 7,410 บาทต่อเดือน	161	52.3
รายได้มากกว่า 7,410 บาทต่อเดือน	15	4.9
รวม	308	100

จากตาราง 9 พบว่าผู้ปกครองของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 2,467 - 7,410 บาท รองลงมาคือ มีรายได้ต่ำกว่า 2,466 บาท และมีรายได้มากกว่า 7,410 บาทตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา

ระดับความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	12	3.9
ดี	128	41.6
พอใช้ (ปานกลาง)	153	49.7
ยังต้องปรับปรุง	15	4.9
รวม	308	100

จากตาราง 10 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 49.7) รองลงมาคือ ระดับดี (ร้อยละ 41.6) ยังต้องปรับปรุง (ร้อยละ 4.9) และมีความรู้ในระดับดีมาก (ร้อยละ 3.9) ตามลำดับ

ตาราง 11 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเรียนรู้และไม่ได้เรียนรู้วิชาสวัสดิศึกษา

การเรียนรู้สวัสดิศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้สวัสดิศึกษา	93	30.2
ไม่ได้เรียนรู้สวัสดิศึกษา	215	69.8
รวม	308	100

จากตาราง 11 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษา) (ร้อยละ 69.8) และมีนักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษาเพียงร้อยละ 30.2 เท่านั้น

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาโดยส่วนรวมและวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา โดยการหาค่าสถิติพื้นฐานแล้วนำไปเปรียบเทียบตามวิธีการของ เบสท์ การทดสอบค่า ซี (Z - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F - test) ดังตาราง 12 - 23

ตาราง 12 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาโดยส่วนรวม

การปฏิบัติ	N	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย	308	2.128	0.335	ระดับดี

จากตาราง 12 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.128$, $SD = .335$)

ตาราง 13 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา

การเรียนสวัสดิศึกษา	N	$\bar{X}$	SD	Z
เรียนสวัสดิศึกษา	93	2.170	0.359	1.45
ไม่เรียนสวัสดิศึกษา	215	2.109	0.323	

จากตาราง 13 พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนสวัสดิศึกษาและไม่เรียนสวัสดิศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.170$, $SD = 0.359$ และ $\bar{X} = 2.109$, $SD = 0.323$ ตามลำดับ) และพบว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนและนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา

ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา	N	$\bar{X}$	SD
นักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา	93	24.666	6.482
นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา	215	27.130	4.749

จากตาราง 14 พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษามีความรู้ทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง

เพศ	N	$\bar{X}$	SD	Z
ชาย	211	2.097	0.329	- 2.39 *
หญิง	97	2.194	0.340	

* $P < .05$

จากตาราง 15 พบว่านักศึกษาหญิงมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ
นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา

วิชาเอก	N	$\bar{X}$	SD	Z
สุขศึกษา	48	2.062	0.364	1.77
พลศึกษา	260	2.1134	0.328	

จากตาราง 16 พบว่านักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษามีการปฏิบัติ
ตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ
 นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ภายในกลุ่ม	3	.1296	0.432	.3828
ระหว่างกลุ่ม	304	34.3067	.1129	
รวม	307	34.4363		

จากตาราง 17 พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับ
 การศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ
นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ภายในกลุ่ม	4	1.1686	.2922	2.6609 *
ระหว่างกลุ่ม	303	33.2677	.1098	
รวม	307	34.4363		

* $P < .05$

จากตาราง 18 พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman-keuls) ดังตาราง 18

ตาราง 19 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่

อาชีพของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	ค้าขาย 2.0546	รับจ้างทั่วไป 2.0638	ลูกจ้างรัฐบาล 2.0882	เกษตรกรรม 2.1356	ข้าราชการ 2.2227
ค้าขาย	2.0526	-	0.0882	0.0236	0.0810	0.1681
รับจ้างทั่วไป	2.0638	-	-	0.0244	0.0608	0.1589
ลูกจ้างรัฐบาล						
หรือรัฐวิสาหกิจ	2.0882	-	-	-	0.0474	0.1345
เกษตรกรรม	2.1356	-	-	-	-	0.0871
ข้าราชการ	2.2227	-	-	-	-	-

จากตาราง 19 พบว่าเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมาเปรียบเทียบ เป็นรายคู่ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังตาราง 20 - 21

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ
 นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
 กับนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป และเกษตรกร

อาชีพของผู้ปกครอง	df	SS	F
CONTRAST 1	0.3031	0.1178	-1.199

หมายเหตุ CONTRAST 1 หมายถึงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย
 ของนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือ
 รัฐวิสาหกิจกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไปและ
 เกษตรกรรม

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือ
 รัฐวิสาหกิจกับนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไปและเกษตรกร มีการปฏิบัติ
 ตนทางด้านความไม่ปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	df	SS	F
contrast 1	303	0.1500	1.334
contrast 2	303	0.1683	2.741 *
contrast 3	303	0.2001	2.740 *
contrast 4	303	0.1742	0.649

* < .05

หมายเหตุ

- contrast 1 หมายถึง การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา
ในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมกับนักศึกษาที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- contrast 2 หมายถึง การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา
ในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการกับนักศึกษาที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- contrast 3 หมายถึง การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา
ในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการกับนักศึกษาที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- contrast 4 หมายถึง การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา
ในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมกับนักศึกษาที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

จากตาราง 21 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างจากนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ค้าขาย และลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ภายในกลุ่ม	2	.3045	.1522	1.3603
ระหว่างกลุ่ม	305	34.1318	.1119	
รวม	307	34.4363		

จากตาราง 22 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของ
นักศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ภายในกลุ่ม	3	.1552	.0517	4.586
ระหว่างกลุ่ม	304	34.2811	.1128	
รวม	307	34.4363		

จากตาราง 23 พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก ดี พอใช้ ยังต้องปรับปรุง มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
2. เพื่อทราบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา
และไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัย
พลศึกษาตามตัวแปรต่อไปนี้
 - 3.1 เพศ
 - 3.2 วิชาเอก
 - 3.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - 3.4 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 3.5 รายได้ของผู้ปกครอง
 - 3.6 ความรู้ทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 .ในวิทยาลัยพลศึกษา 8 แห่งจำนวน 333 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ทางด้านความปลอดภัยต่าง ๆ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 5 ตัวเลือก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ลักษณะสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและนำเสนอเป็นตาราง

2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาโดยส่วนรวม และวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา และไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา โดยใช้วิธีเทียบอันดับความสำคัญของเบสท์

3. หาค่าสถิติพื้นฐาน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบค่าซี (Z - test)

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One-way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับดี
2. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาทั้งที่เรียน และไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษา) มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี
3. นักศึกษาหญิงในวิทยาลัยพลศึกษา มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาชาย โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
8. นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่มีความรู้ทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา พบว่านักศึกษามีการปฏิบัติตนอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เคยมีประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับสวัสดิศึกษามาแล้วจากการได้เรียนวิชา

สวัสดีศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมานั้นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ ที่ว่าการที่บุคคลจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพจนถึงขั้นเกิดการปฏิบัติได้นั้นพฤติกรรมทางด้านความรู้ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติของบุคคลได้เช่นกัน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 162) ประกอบกับในปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาอุบัติเหตุ จึงได้ทำการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้องแก่ประชาชนทุกระดับ โดยกำหนดมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 อันมีจุดมุ่งหมายที่จะลดอัตราการตายและการบาดเจ็บเนื่องจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ อุบัติเหตุในเคหสถาน สาธารณสถาน และอุบัติเหตุจากการทำงานด้วยการสนับสนุนการให้การศึกษากับประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดจิตสำนึกของความปลอดภัยจนสามารถป้องกันตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2529 : 100 - 101) นอกจากนั้นในปัจจุบันได้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยทางด้านต่าง ๆ โดยผ่านสื่อมวลชน ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ วารสารต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย จึงทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้อง อันจะทำให้วิทยาลัยพลศึกษา มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเปรียบเทียบกับสถิติของนักศึกษาในวิทยาลัยครู และวิทยาลัยพลศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาวิทยาลัยครูและนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครู มีสถิตินิสัยโดยรวมอยู่ในระดับดี (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : บทคัดย่อ)

2. ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (วิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษา มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดีและไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันอุบัติเหตุเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญ จึงทำให้นักศึกษามองเห็นถึงความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุมากขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ค่านิยมทางสุขภาพในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในระดับสูง อันจะมีผลทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาอยู่ในระดับดี ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของสุธี เสดียรยานนท์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมทางสุขภาพของนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนมีค่านิยมทางสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุต่าง ๆ อยู่ในระดับสูง (สุธี เสถียรยานนท์ 2530 : 81) ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ ที่กล่าวว่าพฤติกรรมสุขภาพย่อมมีผลมาจากค่านิยมที่บุคคลให้ต่อสุขภาพ ถ้าบุคคลให้ค่านิยมสูงย่อมจะเป็นแนวทางที่จะให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2527 : 337) และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษามีความรู้ทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา และยังพบว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นได้ว่าการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาประสบความสำเร็จโดยสิ้นเชิงเพราะการเรียนวิชาสวัสดิศึกษาไม่ส่งผลให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางด้านความรู้และการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยให้ดีขึ้นแต่อย่างใด จึงทำให้พบว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี เทียบเท่ากับนักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา และอาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษานั้น เน้นเฉพาะพฤติกรรมทางด้านความรู้เพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติที่จะสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านเจตคติและการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยด้วย ผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับผลการศึกษการเปรียบเทียบสวัสดินิสัยของนักศึกษาในวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่ศึกษาในระดับ ป.กศ. สูงไม่ว่าจะ เคยเรียนหรือไม่เคยเรียนวิชาสวัสดิศึกษามาก่อนหรือไม่ก็ตามมีสวัสดินิสัยอยู่ในเกณฑ์ดี (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ 2528 : 94)

3. ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงในวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ยังอยู่ในช่วงอายุที่ยังอยู่ในระหว่างวัยรุ่นตอนปลาย โดยธรรมชาติของ พัฒนาการด้านอารมณ์ของผู้ที่อยู่ในวัยนี้ เพศชายและ เพศหญิงจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน คือ เพศชายจะมีอารมณ์ค่อนข้างหุนหันพลันแล่น ใจร้อน ง่าย รุนแรง ชอบกระทำกิจกรรมที่โลดโผน รุนแรงหรือกิจกรรมที่เสี่ยงอันตราย ซึ่งตรงกันข้ามกับ เพศหญิงที่มีอุปนิสัยค่อนข้างอ่อนโยน มีเหตุผลและไม่ชอบ

กระทำกิจกรรมที่โหดโผนหรือรุนแรง สนใจเกี่ยวกับงานที่มีความละเอียดอ่อนถี่ถ้วน (สุพล บุญตรง 2523 : 148 - 159) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีผลทำให้เพศชายและเพศหญิงมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพที่ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทยพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาลดีกว่านักเรียนชาย (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2530 : 102 - 103) และพรภินันท์ เลาะหนับ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดีภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดีภาพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงโดยรวมแตกต่างกัน นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย (พรภินันท์ เลาะหนับ 2529 : 52) นอกจากนี้ วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบสวัสดีนิสัยของนักศึกษาในวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงมีสวัสดีนิสัยดีกว่านักศึกษาชายเช่นเดียวกัน (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : บทคัดย่อ)

4. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา และนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ถึงแม้ว่าในปัจจุบันหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกพลศึกษา) ได้กำหนดให้วิชาสวัสดีศึกษาเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาทุกคนจะต้องเรียน ในขณะที่นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาได้จัดไว้เป็นวิชาเลือกเท่านั้น ซึ่งอาจจะมีนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาเลือกเรียนวิชานี้เป็นบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาน่าจะมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เพราะตามหลักการแล้วผู้ที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้วย่อมที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียน ซึ่งอาจจะชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนวิชาสวัสดีศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษานั้น จัดให้มีการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด เท่านั้นมิได้มีการพัฒนา เทคนิควิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนวิชาสวัสดีศึกษามีพฤติกรรมการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชานี้เลย และนอกจากนั้นจากผลการวิจัยของ ตุลยา แสงสว่าง ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในด้านการบริการสุขภาพในวิทยาลัยพลศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

การบริการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุในวิทยาลัยพลศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (ตุลยา แสงสว่าง 2529 : 65) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นอาจจะมีผลถึงการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาได้ เนื่องจากนักศึกษายู่ในสถาบันที่มีการจัดบริการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุไม่ต่างกัน ดังเช่น ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจะมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมโดยตรง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 173 - 185) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบส่วสัดนิสัยของนักศึกษาในวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูกับนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามีส่วสัดนิสัยไม่แตกต่างกัน (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : บทคัดย่อ)

5. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษายังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ ต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง ไม่ชอบให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของตน และจะตัดสินใจปฏิบัติหรือกระทำในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง (สุชา จันทรเฒ 2528 : 26) ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจทำให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองต้องออกทำงานนอกบ้าน จึงมีเวลาให้ความสนใจและอบรมสั่งสอนบุตรน้อยลง นอกจากนั้นอาจเป็นไปได้ว่า สื่อมวลชนต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอย่างแพร่หลาย อาจจะมีผลทำให้มีผลถึงการปฏิบัติของนักศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพร พูลสุข ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูพบว่า การปฏิบัติของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (สุพร พูลสุข 2522 : 65) ในทำนองเดียวกัน มณฑิรา ขุนวงศ์ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพไม่แตกต่างกัน (มณฑิรา ขุนวงศ์ 2529 : 66)

6. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของแนวทางการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละครอบครัว แต่ละอาชีพ เช่น ครอบครัวที่มีอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย ครอบครัวที่มีอาชีพที่สังคมยกย่อง เช่น ข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการรัฐบาล ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ จะมีแนวทางการปฏิบัติในการดำรงชีวิตแตกต่างกันออกไป ครอบครัวที่มีอาชีพที่สังคมยกย่องมีแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติที่ดีกว่า เพราะจะต้องปฏิบัติตามให้เป็นแบบอย่างที่ดีอยู่ในระเบียบแบบแผนและส่วนใหญ่จะมีสภาพความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมโดยรวมค่อนข้างจะดีกว่าครอบครัวที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะในชนบทครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการนั้นจะต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและบุคคลอื่น ๆ ครอบครัวที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างหรือเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่มีสภาพความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมไม่ค่อยดีนัก ต้องดิ้นรนประกอบอาชีพ ทำมาหากินอาจจะไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะมีผลทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพต่างกัน มีความแตกต่างกันได้ ผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสายใจ คุ่มขนาน ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ยังผลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของชาวชนบทในประเทศไทยพบว่า ครอบครัวที่หัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการ มีการปฏิบัติทางด้านอนามัยดีกว่าครอบครัวที่หัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม (สายใจ คุ่มขนาน 2515 : 118 - 123) และประสพ ยุทธเมธางกูร (ประสพ ยุทธเมธางกูร 2530 : 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดขอนแก่นพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกัน และนอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ค้าขายและลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพข้าราชการนั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ค่อนข้างดี จึงสามารถที่จะตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยต่าง ๆ

อันจะมีผลการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยาและคนอื่น ๆ (ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยาและคนอื่น ๆ 2523 : 50 - 51) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโรงเรียนสายน้ำผึ้งพบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนในการที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจากจากรายได้ของผู้ปกครองไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา และในปัจจุบันไม่ว่าครอบครัวที่มีรายได้สูงหรือรายได้ต่ำก็สามารถที่จะจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ พัดลม เตาแก๊ส ฯลฯ มาใช้ในครอบครัวได้ โดยการซื้อด้วยระบบการผ่อนส่ง และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีเอกสารชี้แจง แนะนำวิธีการใช้ที่ถูกต้อง จึงอาจทำให้นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่ต่างกันก็ได้ และนอกจากนั้นในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการรณรงค์เกี่ยวกับความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุ โดยการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งโรงเรียนและนอกโรงเรียน จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง เช่น สิ่งพิมพ์ วารสาร ภาพโปสเตอร์ ตลอดจนได้มีการพัฒนาเทคนิคการให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยต่าง ๆ โดยการจัดทำเทปโทรทัศน์รายการสัมผัสที่หก รายการปลอดภัยไว้ก่อน รวมทั้งรายการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุด้วย ดังนั้นนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 2,466 บาท, รายได้ระหว่าง 2,467 - 7,410 บาทหรือรายได้มากกว่า 7,410 บาท ก็มีโอกาที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

8. ผลของการศึกษาพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ที่มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของบุคคลจะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยปัจจัยหลาย

ประการ เช่น ความรู้ เจตคติ ความเชื่อ การมีประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับอุบัติเหตุต่าง ๆ ความเคยชิน การเลียนแบบจากบุคคลอื่น เป็นต้น ถึงแม้จะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ความรู้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติของบุคคล แต่มิได้หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้จะต้องมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเสมอไป บางคนรู้ว่าการกระทำบางอย่างไม่ถูกต้องหรือเป็นอันตราย แต่มิได้ทำให้ตนเองเดือดร้อนก็ทำ หรือบางคนรู้ว่าการกระทำบางอย่างไม่ถูกต้อง หรืออาจเป็นอันตราย แต่ยังปฏิบัติสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพราะเชื่อว่าการกระทำนั้นการกระทำนั้นมิได้ทำให้ตนเองเกิดอันตรายหรือได้รับความเดือดร้อน บางคนรู้ว่าการกระทำบางอย่างถ้ากระทำแล้วอาจทำให้ตนเองเดือดร้อนและมีผลทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนด้วยก็ยังกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่ชอบเสี่ยงภัยและอาจมีปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุนให้เกิดการกระทำหรือเกิดการปฏิบัติเช่นนั้น จากผลการวิจัยข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ความรู้ในเรื่องความปลอดภัยมิได้มีผลต่อการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยโดยตรง ดังเช่น ธนวรรณ อัมสมบุญ ได้กล่าวไว้ว่า แม้ความรู้ด้านสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติด้านสุขภาพของบุคคล แต่ต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่มีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจประพฤติดีหรือกระทำการต่าง ๆ ได้ แต่ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ (ธนวรรณ อัมสมบุญ 2528 : 95) เช่น ในเรื่องเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยหรือหมวกกันน็อกในขณะขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ประชาชนทราบดีว่าการสวมหมวกนิรภัยจะช่วยให้มีความปลอดภัยและลดอันตรายที่จะเกิดกับร่างกายเมื่อประสบอุบัติเหตุได้ แต่ยังมีประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูงไม่ปฏิบัติทั้ง ๆ ที่ทราบ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าความเคยชินที่ไม่เคยสวมหมวกนิรภัย เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่สวมหมวกนิรภัยทุกครั้ง เกือบทุกครั้งและเป็นบางครั้ง เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ากลับมีการสวมหมวกนิรภัยหรือหมวกกันน็อกในบางครั้งเท่านั้น (วิจิตร บุญยะโหดระและคณะ ม.ป.ป. : 66) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความรู้ทางด้านความปลอดภัยไม่มีผลทำให้การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสวอร์ช (Schwartz 1975 : 29) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และ

การปฏิบัติทางโภชนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 4 ปี พบว่า ความรู้กับการปฏิบัติทางโภชนาการไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ ความรู้ทางด้านโภชนาการของนักเรียน ไม่มีผลทำให้การปฏิบัติทางโภชนาการของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ หรืออาจเป็นเพราะว่าการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เน้นแต่ในด้าน เนื้อหาหรือด้านความรู้เท่านั้น ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติหรือไม่ได้ เน้นถึงการให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงทำให้พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่มีความรู้ต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ (วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ์ 2528 : 94) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบสวัสดินิสัยของนักศึกษาในวิทยาลัยครู และวิทยาลัยพลศึกษา พบว่านักศึกษาชายวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่เคยเรียนวิชาสวัสดิศึกษา (2 หน่วยกิต) มีค่าเฉลี่ยสวัสดินิสัยต่ำสุดรองลงมาก็คือ กลุ่มนักศึกษาชายวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูที่เคยเรียนวิชาสวัสดิศึกษา (1 หน่วยกิต) ซึ่งเป็นวิชาเลือก และนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูที่ไม่เคยเรียนวิชาสวัสดิศึกษามาก่อนเลย มีค่าเฉลี่ยของสวัสดินิสัยสูงกว่ากลุ่มที่เคยเรียนวิชาสวัสดิศึกษามาก่อน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจำนวนน้อย (ประมาณ ร้อยละ 30) เลือกเรียนวิชาสวัสดิศึกษาซึ่งเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกพลศึกษา) ทั้ง ๆ ที่วิชาสวัสดิศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เพราะว่ชอบเขตเนื้อหาวิชาที่เรียน เป็นความรู้ที่ครูผู้สอนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษาและครูผู้สอนสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต้องทราบเป็นอย่างดี เพราะเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาไปแล้วอาจจะต้องไปประกอบอาชีพครูผู้สอนโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นถ้านักศึกษาไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาแล้ว อาจจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถสอนวิชาสวัสดิศึกษาให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ควรจะกำหนดให้วิชา

สวัสดีศึกษาเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาต้องเรียนทุกคน เพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปนั้นไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียนอย่างถูกต้องต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับ ป.กศ.สูง มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยต่อนักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษาและยังพบว่านักศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน พอสรุปประเด็นได้ว่า ผลที่เกิดขึ้นใน ครั้งนี้มีปัจจัยสำคัญอยู่หลายประการ เช่น เนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษา วิธีการเรียนการสอน ความสนใจ ความตั้งใจเรียนของนักศึกษา ฯลฯ แต่ปัจจัยประการสำคัญที่สุดที่ควรพิจารณาคือ วิธีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ขาดคุณภาพไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาให้ผู้สอนมีการพัฒนาเทคนิควิธีการสอน เน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทุกด้าน โดยการจัดให้มีการสัมมนาอาจารย์ผู้สอน จัดอบรมเกี่ยวกับ เทคนิควิธีการสอนวิชาสวัสดิศึกษา ฯลฯ

3. จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาสวัสดิศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจจะมีปัจจัยหลาย ๗ ประการ เช่น ค่านิยม เจตคติ ฯลฯ แต่ปัจจัยที่ควรพิจารณาก็คือ การจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ในการสอนวิชาสวัสดิศึกษานั้น ควรจะเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย ควรจะจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ หรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยที่ถูกต้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักเรียนระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในสถาบันอื่นที่มีการเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษา เช่น วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
3. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางด้านความปลอดภัย กับการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของผู้ที่เรียนสวัสดิศึกษาและผู้ที่ไม่เรียนวิชาสวัสดิศึกษา
4. ควรมีการศึกษาถึงเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้ในการสอนวิชาสวัสดิศึกษาให้ได้ผลบรรลุวัตถุประสงค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กานดา ณ ถลาง "พันธกรรมและสิ่งแวดล้อมอันมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตของเด็ก"

เอกสารการนิเทศการศึกษานับที่ 92 บทความประกอบหมวดวิชาการศึกษาจิตวิทยา

พัฒนาการ หน้า 15 - 21 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

2511

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษาเกี่ยวกับเด็กเล็กใน

ประเทศไทย 2517, 223 หน้า

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 สำนักนายก

รัฐมนตรี 2529, 382 หน้า

คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ, สำนักงาน สถิติผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุในโรงพยาบาลใน

กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2525 - 2528 2529, เอกสารอัดสำเนา

สถิติผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2525 - 2528 2529, เอกสารอัดสำเนา

สถิติผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุตามรายภาคไม่รวมกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2528 - 2529

2530, เอกสารอัดสำเนา

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษานับที่ 6

พ.ศ. 2530 - 2534 2529, 346 หน้า

เครือวัลย์ สุทธานินทร์ และคนอื่น ๆ พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก โรงพิมพ์ศรีหงส์ 2509,

385 หน้า

จินตนา สรายุทธพิทักษ์ การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง

วิทยานิพนธ์ คม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 98 หน้า อัดสำเนา

จุฑามาศ เทพชัยศรี อาชีวอนามัย ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2526, 209 หน้า

ชม ภูมิภาค จิตวิทยาการเรียนการสอน ไทยวัฒนาพานิช 2524, 235 หน้า

- ชูศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย เจริญผล 2525, 252 หน้า
- ตุลยา แสงสว่าง ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในด้านการ
บริการสุขภาพในวิทยาลัยพลศึกษา ปรินญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2529, 96 หน้า อัดสำเนา
- ตำรวจจรรยา, กอง กรมตำรวจ สถิติการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกใน
กรุงเทพมหานครแยกตามกลุ่มอายุ ปี พ.ศ. 2526 - 2527 2528, เอกสารอัดสำเนา
- ตำรวจทางหลวง, กอง กรมตำรวจ สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกบนทางหลวงสาย
ต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2526 - 2529 2530, เอกสารอัดสำเนา
- ธงไชย สนนิมิตร การวิเคราะห์อุบัติเหตุและวิธีการจัดลำดับปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุจากการจราจร
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 61 หน้า อัดสำเนา
- ธนวรรณ อัมสมบุรณ์ "การพัฒนามโนทัศน์ด้านสุขภาพในเด็กรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิต"
วารสารสุศึกษา พลศึกษาและสหนาการ 10(1) : 101 - 102 มกราคม 2527
 _____ "การประเมินผลงานสุศึกษาในโรงเรียน : กระบวนการวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบ"
วารสารสุศึกษา 8(29) : 24 - 26 มกราคม - เมษายน 2528
 _____ "การใช้โมเดล PRECEDE ในงานสุศึกษา" รายงานการประชุมสัมมนา
วิชาการสุศึกษาครั้งที่ 3 เรื่องแนวทางการดำเนินงานสุศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 2530, 199 หน้า เอกสารอัดสำเนา
- นิภา มนุญปิฏ การวิจัยทางสุศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 อักษรบัณฑิต 2528, 111 หน้า
- น้อมฤติ จงพยุหะ และคนอื่น ๆ คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 3 ศึกษาสัมพันธ์
 2518, 234 หน้า
- บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา ตันบุญเด็ก การเตรียมครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ
 2513, 35 หน้า
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ "บทบาทของสวัสดิภาพของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ"
 แห่งชาติ 2527, 83 หน้า
 _____ อุบัติเหตุ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ 2527, 506 หน้า

- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์และคนอื่น ๆ "แนวโน้มการผลิตครูสุขศึกษาของวิทยาลัย
ครูในอนาคต" เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาของวิทยาลัยครู
ทั่วประเทศ 2523, 48 หน้า เอกสารอัดสำเนา
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ ทัศนคติการวัดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย พิมพ์ครั้งที่ 2
โอเดียนสโตร์ 2526, 221 หน้า
- _____ "พฤติกรรมสุขภาพ" เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษาหน่วยที่ 1 - 7 มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2526, 374 หน้า
- ประสพ ยุทธเมธางกูร บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่น ปรินยานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2530, 79 หน้า อัดสำเนา
- ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ การเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตน
เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนมัธยมศึกษา มศว.ประสานมิตร และโรงเรียนสายน้ำผึ้ง
ภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล 2523, 86 หน้า
- พัชรา กาญจนารัตน์ สวัสดิศึกษา อมรการพิมพ์ 2527, 200 หน้า
- _____ สวัสดิศึกษาเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ
2527, 83 หน้า
- พัฒน์ สุจางค์, ผศ. สุขศึกษา โอเดียนสโตร์ 2522, 198 หน้า
- พิพัฒน์ ชูรเวช และนพมาศ ชูรเวช รายงานการวิจัยเรื่องอุบัติเหตุในโรงเรียนประถมศึกษา
2523, 25 หน้า เอกสารอัดสำเนา
- พร้อมเพรา ผลเจริญสุข การวิเคราะห์การบาดเจ็บในการเรียนพลศึกษา ภาคนิพนธ์วิชา
สวัสดิศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา 2515, เอกสารอัดสำเนา
- พรภินันท์ เลาะหนับ ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529, 58 หน้า
อัดสำเนา

พรหม ดาตุมา สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2528

2529, 24 หน้า เอกสารอัดสำเนา

ไพศาล หวังพานิช การวัดผลการศึกษา สำนักทดสอบ มศว. ประสานมิตร 2523, 293 หน้า

ภัทรจันทร์ ใจสว่าง อุบัติเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2525, 172 หน้า อัดสำเนา

ภูซงค์ กุณฑบุตร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านการอนามัยของประชาชนในเขตหมู่บ้าน

ประมง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 176 หน้า อัดสำเนา

มณฑิรา ขุนวงศ์ พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล

กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529, 137 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ศึกษาพร 2528 314 หน้า

วรจิตร วงศ์วัฒนวิสุทธิ การศึกษาเปรียบเทียบสวัสดินิสัยของนักศึกษาในวิทยาลัยครูและวิทยาลัย

พลศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528,

110 หน้า อัดสำเนา

วิจิตร บุญยะโทตระ "ปัญหาอุบัติเหตุบนถนนในประเทศไทย" รามานิติ 3 : 32 - 41

สิงหาคม 2525

_____ อุบัติเหตุ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ 2527, 506 หน้า

_____ บทความเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัยในสาธารณสถาน สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

อุบัติภัยแห่งชาติ 2529, 90 หน้า

_____ วิทยาการระบาดและการควบคุมอุบัติภัย โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2530, 228 หน้า

วิจิตร บุญยะโทตระและธงชัย สนธิมิตร การสัมมนาระดับชาติเรื่องสวัสดศึกษาเพื่อสวัสดภาพ

ของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ 2527, 506 หน้า

วิจิตร บุญยะโทตระและคณะ รายงานการวิจัยการสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

ในกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ ม.ป.ป.,

107 หน้า

- วิชิต ธาตุเพชร การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนไทยพุทธกับ
นักเรียนไทยมุสลิมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 2 วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย
มหิดล 2524, 166 หน้า อัดสำเนา
- วิทยา อยู่สุข อาชีวอนามัย สุขศาสตร์ อุตสาหกรรมและความปลอดภัย พิมพ์ครั้งที่ 3 ชินอักษร
การพิมพ์ 2527, 177 หน้า
- เวชศาสตร์การกีฬา, ศูนย์ การกีฬาแห่งประเทศไทย อุบัติภัย สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
อุบัติเหตุแห่งชาติ 2527, 506 หน้า
- ศราวุฒิ พันธสวาท ถนนอันตราย วัฒนชัยการพิมพ์ 2525, 108 หน้า
- ศักดิ์ ผาสุนิรันดร์ รายงานการวิจัยเรื่องอุบัติเหตุบนทางหลวง สถาบันวิจัยแห่งชาติ 2506,
110 หน้า
- ศรวิรรณ มากชู การศึกษาเปรียบเทียบสุขนิสัยของเด็กวัยก่อนเรียนตามสภาพครอบครัวที่แตกต่าง
กันในจังหวัดพิษณุโลก ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2521, 114 หน้า อัดสำเนา
- สมานชัย หงษ์ทอง "แผนการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุบนท้องถนนในประเทศไทย" เอกสาร
ประกอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524, 74 หน้า
- สาธารณสุข, กระทรวง กองสถิติสาธารณสุข สถิติสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2525 - 2529 2530,
เอกสารอัดสำเนา
- สายใจ คุ่มขนาน ปัจจัยที่ยังผลต่อการปฏิบัติงานทางด้านอนามัยของชาวชนบทในประเทศไทย
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 129 หน้า
- สุชา จันทรเฒ วัยรุ่น อักษรบัณฑิต 2528, 109 หน้า
- สุชาติ โสสมประยูร การสอนสุขศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2528, 170 หน้า
_____ "แนวความคิดในการจัดหลักสูตรและการสอนสวัสดิศึกษาในชั้นมัธยม" ข่าวสารสุขศึกษา
2(1 - 3) : 13 - 16 มกราคม 2530
- สุพล บุญทรง จิตวิทยาพัฒนาการ พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 218 หน้า

- สุพร พูลสุข การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภค
ของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครู วิทยานิพนธ์
 วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล 2522, 96 หน้า อัดสำเนา
- สุโท เจริญสุข จิตวิทยาวัยรุ่น โอเดียนสโตร์ 2520, 104 หน้า
- สุธี เสถียรยานนท์ ค่านิยมทางสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร
 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530, 113 หน้า
- สุภาพ กลีบบัว ความรู้ทางด้านอนามัยและสภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัย
มหิดล 2524, 144 หน้า อัดสำเนา
- สุขศึกษา, กอง กระทรวงสาธารณสุข โครงการสุขศึกษาสายการศึกษา ม.ป.ป., 10 หน้า
 เอกสารอัดสำเนา
- สำรวย มิตริ "การพัฒนาหลักสูตรควรกระทำเมื่อไร" รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง
อุดมศึกษาเพื่อพัฒนาภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2524, 256 หน้า
- ส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ, กอง กรมพลศึกษา การวิเคราะห์อุบัติเหตุในวิทยาลัยพลศึกษา
 2522, เอกสารอัดสำเนา
- _____ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงพิมพ์ศาสนา
 2530, 133 หน้า
- อนุสรณ์ สุนทรพงศ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนแขวง
สีพระยาและมหาพญาธรรม วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2522, 139 หน้า
- อานนท์ อาภาภิรมย์ มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2515,
 359 หน้า
- อำไพ หวังไพโรจน์กิจ การศึกษาอุบัติเหตุในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 126 หน้า

- Best, John W. Research in Education. 2nd.ed., New Jersey, Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, 1963. 399 p.
- Coburn David and Pope Clyde R. "Socioeconomic Status and Preventive Health Behavior," Journal of Health and Social Behavior. 15(3) : 67 - 77 March, 1974.
- Cronbach, lee Joseph. Essential of Phychological Testing. 3rd.ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Denison Darwin. "Health Behavior Difference Between Low and Middle Social Class Student," The Journal of School Health. 39 : 731 - 735 December, 1969.
- Edward, Aleen L. Statistical Methods of the Behavior Science. New York, Rinehart, 1954. 542 p.
- Gerberich and others. "Concussion Incidences and Serverity in Secondary School Versity Football Players," The American Journal of Public Health. 73 : 1370 - 1374 December, 1985.
- Harold Diel's and Latin Anita D. Health and Safety for You. McGraw - Hall Book Company Inc., 1954. 515 p.
- Ricky Robert W. Planning for Teacher. New York, McGraw - Hall Book Company inc., 1985. 326 p.
- Schwartz, Nancy E. "Nutritional Knowledge Attitude and Practice of High School Graduated," Journal of The American Dietelic Association. 66 : 25 - 31 January, 1975.
- Silman, A lan J. "A Survey of Attitude to Health Among School Leaves," The Journal of Health Education. 38 : 88 - 91 Msrch, 1979.

Taketa, Sachiko. "Students in Hawaii's Public School," The Journal of School Health. 54 : 208 - 209 May, 1982.

Yamane, Taro. Statistical on Introductory Analysis. 2nd.ed., Tokyo, Harper & Row 1967. 919 p.

การคำนวณ

ที่ ทม 1007/1220

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

18 สิงหาคม 2531

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกรณิ สุศิริ
เป็นนิสิตระดับปริญญาเอก สาขา
ปริญญาโท วิชาเอก สุขศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.พรสุข หุ่นจันทร์

ประธาน

รศ.ดร.ปัทมา สมบูรณ์ศิลป์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามและทดสอบความรู้
ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2531

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

1 กันยายน 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางสาวภรณ์ สุศิริ ตำแหน่งอาจารย์ 1 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร ขณะนี้กำลังลาศึกษาต่อที่ มศว.ประสานมิตร มีความประสงค์ที่จะขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" โดยจะขออนุญาตทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ และสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษาสุศึกษา จำนวน คน (ชาย คน, หญิง คน) ในวันที่ กันยายน 2531 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้และขอขอบพระคุณในความร่วมมืออันดีมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภรณ์ สุศิริ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

10 กันยายน 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่รัก

ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" จึงต้องขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อและตามความเป็นจริงที่ท่านได้กระทำหรือเคยกระทำในชีวิตประจำวันของท่าน ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านเอง และสถาบันการศึกษาของเราต่อไป ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่มีผลเฉพาะบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือวิทยาลัยใดโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยความสบายใจ

ขอขอบคุณในการให้ความร่วมมืออันดี

ภรณ์ สุศิริ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกสุขศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

คำแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษา
2. ขอให้ท่านอ่านคำสั่งแต่ละตอนก่อนลงมือทำและตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง
3. ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 10 นาที และตอนที่ 3 ใช้เวลา 20 นาที
4. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ก่อน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ

				สำหรับเจ้าหน้าที่
1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง		1
2. วิชาเอก	☐ สุขศึกษา	☐ พลศึกษา		2
3. เรียนสวัสดีศึกษา	☐ เรียน	☐ ไม่ได้เรียน		3
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง				4
	☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ ประถมศึกษา		
	☐ มัธยมศึกษา	☐ สูงกว่ามัธยมศึกษา		
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5. อาชีพของผู้ปกครอง				5
	☐ ค้าขาย	☐ เกษตรกรรม		
	☐ รับจ้าง	☐ รับราชการ		
	☐ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ			
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6. รายได้ของผู้ปกครองโดยเฉลี่ยต่อเดือน				6
	☐ รายได้ต่ำกว่า 2,456 บาทต่อเดือน			
	☐ รายได้ระหว่าง 2,467 - 7,410 บาทต่อเดือน			
	☐ รายได้มากกว่า 7,410 บาทต่อเดือน			7

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ในเรื่องความปลอดภัย

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิด เลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีทั้งหมด 7 หน้า 60 ข้อ

คำสั่ง ให้ท่านเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรในกระดาษคำตอบที่แจกให้

1. ข้อใดเป็นความจริงเกี่ยวกับอุบัติเหตุ ก. เป็นเรื่องของพรหมลิขิต ข. เป็นเรื่องของกรรมเก่า ค. เป็นเรื่องที่ป้องกันได้ ง. เป็นเรื่องของโชคชะตา จ. เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ 2. อุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์เกิดจากสาเหตุมากที่สุด ก. ขับด้วยความเร็วสูง ข. สภาพของรถชำรุด ค. ขับรถแข่งคันอื่น ง. ขาดความชำนาญในการขับขี่ จ. สภาพถนนและทัศนวิสัยไม่ดี 3. การขับขี่รถทุกชนิดควรให้สัญญาณแตรคันอื่นก่อนเปลี่ยนช่องทางเดินรถเป็นระยะทางอย่างน้อยกี่เมตร ก. 30 เมตร ข. 60 เมตร ค. 90 เมตร ง. 120 เมตร จ. 150 เมตร 4. "นายวันชาติขับรถด้วยความเร็ว เมื่อถึงทางโค้งปรากฏว่านายวันชาติขับรถแหกโค้งและได้รับบาดเจ็บ" จากข้อความดังกล่าวอุบัติเหตุเกิดจากสาเหตุมากที่สุด ก. พื้นผิวถนนไม่ดี	ข. ผ่าฝืนกฎจราจร ค. ขาดความระมัดระวังในการขับขี่ ง. ขับรถด้วยความเร็วเกินอัตรา จ. การออกแบบและการสร้างถนนไม่ได้มาตรฐาน 5. ข้อใดถูกต้องตามกฎหมายจราจรทางบก ก. ใช้เกียร์ว่างเมื่อขับรถลงจากที่สูง ข. ให้ทางแก่รถในทางแยกหลักผ่านไวก่อน ค. ห้ามแซงในระยะ 150 เมตรก่อนถึงทางแยก ง. ให้ทางแก่รถที่อยู่ในวงเวียนทางด้านซ้ายมือของคนขับไวก่อน จ. รถยนต์ส่วนบุคคลวิ่งด้วยความเร็ว 90 ก.ม./ ชั่วโมงในเขตเทศบาล 6. การกระทำในข้อใดที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการโดยสารรถไฟได้ง่ายกว่าข้ออื่น ก. นั่งบนหลังคารถไฟ ข. เดินไป-มาระหว่างตู้รถไฟ ค. ยืนใกล้ทางรถไฟ ง. นอนข้างทางรถไฟ จ. ขึ้นหรือลงในขณะที่รถกำลังเคลื่อน 7. เมื่อข้ามถนนไปอยู่กลางถนนและเห็นรถกำลังวิ่งมาด้วยความเร็วสูงควรปฏิบัติอย่างไร ก. ยืนนิ่งอยู่กับที่ ข. รีบกระโดดหนี ค. รีบกลับที่เดิม ง. วิ่งข้ามไปโดยเร็ว จ. ทำสัญญาณให้รถหยุด
--	--

8. เพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนนควรแก้ไขในเรื่องใดเป็นอันดับแรก
- ความบกพร่องของเครื่องหมายจราจรต่าง ๆ
 - ความบกพร่องของสภาพถนน
 - ความบกพร่องของสภาพเครื่องยนต์
 - ความบกพร่องของกฎหมาย
 - ความบกพร่องของคน
- จงพิจารณาการกระทำในข้อ 9 - 14 ว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยเลือกคำตอบจากตัวเลือก ก - จ
- ขาดความรู้
 - ขาดความชำนาญ
 - ขาดความระมัดระวัง
 - ขาดระเบียบในการปฏิบัติ
 - สภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย
9. อนุวัตรถูกจับในข้อหาจราจรในที่ห้ามจอด
10. คนขับเรือหางยาวได้ขับเรือพุ่งชนคนลี้
11. เด็กชายดื่มดกน้ำในสระหลังอาคารเรียน
12. ช่างไฟฟ้าตกลงมาจากเสาไฟฟ้าขณะปีนขึ้นไปซ่อมหม้อแปลงไฟฟ้า
13. นายสุพงษ์ตกลงมาจากบาร์เดี่ยวขณะฝึกเล่นยิมนาสติก
14. คนงานโรงงานทำเบตเตอร์ป่วยเป็นโรคแพ้พิษตะกั่ว เข้าโรงพยาบาลนอนร้อย
15. หากเรื่องที่ท่านโดยสารมาลุ่มท่านจะปฏิบัติอย่างไร เป็นอันดับแรก
- เกาะตัวเรือไว้
 - ว่ายน้ำเข้าหาฝั่ง
 - ร้องขอความช่วยเหลือ
 - หาสิ่งของที่จะช่วยพยุงตัว
 - ปลดเสื้อผ้า รองเท้าและสิ่งของที่
16. สถานที่ใดภายในบ้านที่เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายที่สุด
- ห้องน้ำ
 - ห้องนอน
 - ห้องรับแขก
 - ห้องเก็บของ
 - ห้องนั่งเล่น
17. อุบัติเหตุภายในบ้านเกิดจากสาเหตุใดมากที่สุด
- ไฟฟ้าดูด
 - ของมีคมบาด
 - พลัดตกหกล้ม
 - รับประทานยาผิด
 - สัตว์มีพิษกัดต่อย
18. บุคคลวัยใดที่ประสบอุบัติเหตุในบ้านมากที่สุด
- วัยทารก
 - วัยเด็ก
 - วัยรุ่น
 - วัยผู้ใหญ่
 - วัยชรา
19. "เด็กชายดื่มเสียชีวิตเพราะใช้นิ้วมือไปแหย่ปลั๊กไฟ" ข้อความดังกล่าวเกี่ยวข้องกับข้อใด
- การขาดความรู้
 - ความประมาท
 - การมีเจตคติที่ไม่ปลอดภัย
 - การมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย
 - สภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย
20. ข้อใดเป็นวิธีป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านที่ดีที่สุด
- ทำความสะอาดภายในบ้านสม่ำเสมอ
 - ทำความสะอาดรอบ ๆ บ้านสม่ำเสมอ
 - จัดสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ
 - ให้ทุกคนรู้ถึงวิธีป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน
 - ให้ทุกคนตระหนักเกี่ยวกับอุบัติเหตุภายในบ้าน

21. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการให้ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิศึกษาข้อใด
- ก. ให้ความเห็นได้อย่างปลอดภัย
 - ข. ให้ความรู้ได้อย่างปลอดภัย
 - ค. ให้มีพฤติกรรมที่ปลอดภัย
 - ง. ให้ความรู้เป็นมีความระมัดระวัง
 - จ. ให้ความรู้เป็นคนที่มีความรอบคอบ
22. ข้อใดเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
- ก. แขนงกระดางดอกไม้ไว้ตรงประตูทางเข้าอาคารเรียน
 - ข. ปลุกดอกไม้ไว้ที่ซุ้มบริเวณโรงเรียน
 - ค. ปลุกไม้ประดับให้เลื้อยขึ้นไปบริเวณอาคารเรียน
 - ง. ปลุกต้นมะขามเทศเป็นรั้วโรงเรียน
 - จ. จัดสนามให้เด็กโตและเด็กเล็กเล่นด้วยกัน
23. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอัคคีภัย
- ก. จุดธูปเทียนบูชาพระทั้งไว้
 - ข. เก็บน้ำมันเบนซินไว้ในห้องเก็บของ
 - ค. วางไม้ขีดไฟไว้ใกล้ ๆ มือเด็ก
 - ง. เสียบเตารีดไฟฟ้าทิ้งไว้
 - จ. เกิดไฟฟ้าลัดวงจร
24. เมื่อเกิดเพลิงไหม้ขึ้นภายในบ้านท่านจะทำการอย่างไรเป็นอันดับแรก
- ก. ร้องขอความช่วยเหลือ
 - ข. วิ่งออกไปให้พ้นจากบริเวณนั้น
 - ค. ค้นหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือดับเพลิง
 - ง. โทรศัทพ์แจ้งสถานีตำรวจดับเพลิง
 - จ. ตั้งสติให้ดีแล้วดำเนินการที่จำเป็นต่อไป
25. ข้อใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดไฟ
- ก. ออกซิเจน ไม้ขีดไฟ กระจก
 - ข. ไม้ กระจกมะดัน ความร้อน
 - ค. เชื้อเพลิง ความร้อน ออกซิเจน
 - ง. ออกซิเจน ไม้ แรงดันอากาศ
 - จ. น้ำมัน แรงดันอากาศ ความร้อน
26. ข้อใดเป็นวิธีใช้เตาแก๊สที่ถูกต้อง
- ก. ตั้งถังแก๊สในแนวนอน
 - ข. จุดไฟก่อนเปิดวาล์ว
 - ค. เปิดวาล์วก่อนจึงจุดไฟ
 - ง. ตั้งถังแก๊สใกล้ ๆ กับเตาแก๊ส
 - จ. ตั้งถังแก๊สและเตาแก๊สในที่มืดชื้น
27. เครื่องดับเพลิงประเภทโฟมที่ใช้ดับเพลิงที่เกิดจากน้ำมันยึดหลักการในข้อใด
- ก. การกำจัดเชื้อเพลิง
 - ข. การทำให้เย็นลง
 - ค. การช่วยลดปริมาณความร้อน
 - ง. การช่วยลดปริมาณออกซิเจน
 - จ. การช่วยลดปริมาณของไฟมิให้ลุกลามต่อไป
28. เมื่อได้กลิ่นแก๊สรั่วควรปฏิบัติอย่างไรเป็นอันดับแรก
- ก. เปิดสวิตช์ไฟฟ้า
 - ข. เปิดประตูและหน้าต่าง
 - ค. สำนวญดูวาล์วที่ถังแก๊ส
 - ง. สำนวญดูวาล์วที่หัวเตา
 - จ. หาสมุดมาตรวจดูหารอยรั่วที่ท่อนำแก๊ส
29. ข้อใดมิใช่วิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากแก๊ส
- ก. นำถังแก๊สไปเติมที่ปั้ม
 - ข. ใช้ถังแก๊สที่ได้มาตรฐาน
 - ค. ศึกษาวิธีการใช้ก่อนนำมาใช้
 - ง. เมื่อเตาแก๊สชำรุดรีบนำไปให้ช่างซ่อม
 - จ. ตรวจดูวาล์วทุกครั้งหลังจากใช้แล้ว

30. ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้าที่สุดคือข้อใด
 ก. ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน
 ข. ใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพดี
 ค. มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้า
 ง. ไม่ซ่อมไฟฟ้าด้วยตนเอง
 จ. ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีเครื่องหมายรับรอง
31. "ตัดก่อนตาย เตือนก่อนวายอด" เป็นคำโฆษณาอุปกรณ์ประเภทใด
 ก. เครื่องตั้งเวลาใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้า
 ข. เครื่องที่ต่อกับเครื่องรับวิทยุเพื่อให้เสียงชัดเจน
 ค. เครื่องที่ใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าเพื่อป้องกันไฟฟ้าช็อต
 ง. เครื่องที่ใช้กับคัต เอาท์ เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากไฟฟ้าช็อต
 จ. เครื่องที่ใช้กับถังแก๊สเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากแก๊สรั่ว
32. การเก็บยาสามัญประจำบ้านควรเก็บไว้อย่างไร
 ก. เก็บไว้ในที่สูง
 ข. เก็บไว้ให้พ้นมือเด็ก
 ค. เก็บโดยแยกประเภทของยา
 ง. วางรวม ๆ กันไว้ในตู้ยา
 จ. เก็บไว้ในที่สะดวกเมื่อเวลาต้องการใช้
33. ถ้าท่านเกิดอาการอักเสบของแผลควรเลือกกินยาชนิดใดต่อไปนี้เป็นอันตรายน้อยที่สุด
 ก. เพนิซิลิน
 ข. ซัลฟาไดออกซิน
 ค. เตตราซัยคลิน
 ง. อิริโอมัยซิน
 จ. แอมพิซิลิน
34. ยาแก้ปวดเป็นยาประเภทใด
 ก. ยาระงับประสาท
 ข. ยาลดความดัน
 ค. ยาลดความเครียด
 ง. ยากระตุ้นประสาท
 จ. ยาช่วยลดความเจ็บปวด
35. ยาที่ปิดด้วยฉลากสีแดงเป็นยาประเภทใด
 ก. เป็นยาแรงมาก
 ข. เป็นยาอันตราย
 ค. เป็นยานอนหลับ
 ง. เป็นยาที่ใช้ทาภายนอก
 จ. เป็นยาที่ห้ามรับประทาน
36. ยาธาตุน้ำแดงแก้อาการต่าง ๆ ได้ยกเว้นอาการในข้อใด
 ก. ท้องอืด
 ข. ท้องเฟ้อ
 ค. ท้องขึ้น
 ง. ปวดท้อง
 จ. ท้องร่วง
37. ควรรับประทานยาเม็ดแอสไพรินเวลาใด
 ก. หลังอาหาร
 ข. ก่อนอาหาร
 ค. ก่อนนอน
 ง. ตอนเช้า
 จ. เมื่อมีอาการปวด
38. บุคคลที่มีบทบาทมากที่สุดในการป้องกันอุบัติเหตุในการเล่นกีฬาคือใคร
 ก. กรรมการผู้ตัดสิน
 ข. ผู้จัดการทีม
 ค. นักกีฬาทุกคน
 ง. ผู้ฝึกซ้อม
 จ. กองเชียร์

39. กีฬาประเภทใดที่ผู้เล่นต้องสวม เครื่อง
ป้องกันอันตรายมากที่สุด
- ก. ซอฟท์บอล
ข. ฮ็อกกี้
ค. แชนส์บอล
ง. รักบี้ฟุตบอล
จ. บาสเกตบอล
40. ข้อใดไม่ใช่การป้องกันอันตรายจากพายุ
- ก. ปลุกบ้านในที่โล่ง ๆ
ข. ปลุกต้นไม้หรือต้นไม้เป็นรั้วบ้าน
ค. ปลุกต้นไม้ใหญ่ไว้ใกล้ ๆ บ้าน
ง. ปลุกอาคารบ้านเรือนให้มั่นคงแข็งแรง
จ. ตรวจตราซ่อมแซมบ้านเรือนอยู่เสมอ
41. ในขณะที่ท่านอยู่กลางสนามและเกิดพายุฟ้า
คะนองท่านจะอย่างไร เป็นอันดับแรก
- ก. รีบถอดเครื่องประดับที่เป็นโลหะ เก็บ
ข. วิ่งไปหลบบริเวณอาคาร
ค. วิ่งไปหลบใต้ต้นไม้ที่ใกล้ที่สุด
ง. รีบนอนราบลงกับพื้น
จ. ยังคงเล่นกีฬาต่อไปเรื่อย ๆ
42. หน่วยงานใดที่มีหน้าที่โดยตรงให้ข่าวสาร
เกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ
- ก. กรมประชาสัมพันธ์
ข. กรมอุตุนิยมวิทยา
ค. กองตำรวจน้ำ
ง. กรมเจ้าท่า
จ. กรมประมง
43. เมื่อถึงฤดูที่มีน้ำหลากและบ้านของท่านตั้ง
อยู่ในบริเวณที่มีน้ำท่วม เป็นเวลาหลายวัน
ท่านจะปฏิบัติอย่างไร เป็นอันดับแรก
- ก. เตรียมหาเรือหรือแพ
ข. เตรียมยกพื้นบ้านให้สูงกว่าปกติ
- ค. เตรียมอาหาร น้ำและยาที่จำเป็น
ง. เตรียมอพยพไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว
จ. เตรียมเก็บสิ่งของที่อาจจะเสียหายได้
44. ข้อใดเป็นวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้
เครื่องมือได้ดีที่สุด
- ก. ฝึกการใช้เครื่องมือให้ถูกต้อง
ข. ใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับงาน
ค. ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี
ง. รู้จักชนิดของ เครื่องมือ
จ. ใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน
45. ข้อใดที่ทำให้เกิดความปลอดภัยในการประกอบ
อาชีพก่อสร้างมากที่สุด
- ก. ใช้นั่งร้านที่ทำด้วยไม้
ข. สวมหมวกนิรภัยขณะทำงาน
ค. ใส่ถุงมือ ถุงเท้าให้มิดชิดขณะทำงาน
ง. ติดป้ายคำเตือนบริเวณที่เป็นอันตราย
จ. ใช้เชือกผูกเอวป้องกันมิให้ตกจากที่สูง
46. สาเหตุใดที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในโรงงาน
อุตสาหกรรมมากที่สุด
- ก. สารเคมีในโรงงาน
ข. สิ่งแวดล้อมในโรงงาน
ค. การปฏิบัติของพนักงาน
ง. โครงสร้างของโรงงาน
จ. การละเลยในเรื่องความปลอดภัยของ
ผู้ประกอบการ
47. ผู้ประกอบอาชีพใดที่ต้องแต่งกายให้รัดกุมที่สุด
- ก. คนงานก่อสร้าง
ข. ช่างเชื่อมโลหะ
ค. ช่างทาสีอาคาร
ง. คนคุมเครื่องจักร
จ. ช่างซ่อมไฟฟ้า

48. ผู้ที่ทำงานเสี่ยงอันตรายควรจะปฏิบัติ
อย่างไรจึงจะปลอดภัยที่สุด
- ตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้ให้
เหมาะสมกับตนเอง
 - ศึกษางานเกี่ยวกับเครื่องมือที่มี
กลไกซับซ้อน
 - ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในสถานที่
ปฏิบัติงาน
 - ดูแลสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ
 - ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่าง
เคร่งครัด
49. การเลือกเครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ปฏิบัติงานด้านเกษตรกรรมควรคำนึงถึง
ข้อใดมากที่สุด
- ราคา
 - คุณภาพ
 - ความนิยมของผู้ใช้
 - ความเหมาะสมกับงาน
 - รูปแบบของเครื่องกล
50. ข้อใดเป็นวิธีการใช้ยาฆ่าแมลงหรือยา
ปราบศัตรูพืชที่ปลอดภัย
- ใช้ยาที่มีคุณภาพดี
 - อ่านฉลากยาก่อนใช้ทุกครั้ง
 - ใช้ยาตามคำแนะนำของผู้อื่น
 - ใช้ยาตามประเภทของศัตรูพืช
 - ใช้ยาตามที่จำหน่ายแนะนำ
51. ถ้าบริเวณอาคารที่ทำงานของท่านเกิดมี
แก๊สมันตรังสีรั่วไหลควรปฏิบัติอย่างไร เป็น
อันดับแรก เพื่อให้ได้รับอันตรายน้อยที่สุด
- ปิดปาก ปิดจมูก
 - รีบออกมาจากบริเวณนั้น
 - สวมเสื้อ เพื่อป้องกันรังสี
 - รีบเปลี่ยนเสื้อผ้าออก
 - งัดคิมน้ำหรือรับประทานอาหารที่มี
มีอยู่ในบริเวณนั้น
52. หากท่านมีความจำเป็นต้องทำงานเกี่ยวข้องกับ
กับสารแก๊สมันตรังสีควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้
ร่างกายได้รับรังสีน้อยที่สุด
- เข้าไปทำงานในห้องที่มีดัด
 - ใช้เวลาทำงานให้น้อยที่สุด
 - ใช้เครื่องกำบังรังสีทุกครั้งทำงาน
 - ตรวจเช็คสารแก๊สมันตรังสีในร่างกาย
ปีละครั้ง
 - ทำงานให้ไกลจากแหล่งกำเนิดรังสีให้
มากที่สุด
- คำชี้แจง ให้ใช้ตัวเลือกล่างนี้ตอบคำถามตั้งแต่
ข้อ 53 - 55 โดยให้พิจารณาว่าข้อความนั้นถูกต้อง
ตามหลักวิชาหรือไม่ เหตุผลที่ให้อ้างอิงหรือผิด
สนับสนุนหรือไม่
- ข้อความ ถูก เหตุผลถูกและสนับสนุน
 - ข้อความ ถูก เหตุผลถูกแต่ไม่สนับสนุน
 - ข้อความ ผิด เหตุผลถูก
 - ข้อความ ถูก เหตุผลผิด
 - ข้อความ ผิด เหตุผลผิด
53. ข้อความ คนงานในโรงงานทำแก้วมีโอกาสป่วย
เป็นโรคแพ้พิษแมงกานีสมากที่สุด
- เหตุผล เพราะแมงกานีสทำลายสมอง
54. ข้อความ โรคแพ้พิษตะกั่วพบในกลุ่มคนที่ทำงาน
ในโรงงานผลิตแบตเตอรี่
- เหตุผล หายใจเอาควันเข้าไปและสัมผัสเป็น
ประจำ
55. ข้อความ คนงานที่ทำงานในที่ที่มีความร้อนสูง
มาก เป็นเวลานานจะเกิดอาการปวดและบวม
ตามร่างกาย
- เหตุผล เพราะความร้อนจะทำให้ระบบการ
ไหลเวียนในร่างกายผิดปกติ

56. ตามกฎหมายแรงงาน คนงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำงานไม่เกินวันละกี่ชั่วโมง
- 6 ชั่วโมง
 - 8 ชั่วโมง
 - 10 ชั่วโมง
 - 12 ชั่วโมง
 - 14 ชั่วโมง
57. การป้องกันโรคและอันตรายจากการประกอบอาชีพจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของฝ่ายใดบ้าง
- กองทุนเงินทดแทน ลูกจ้าง นายจ้าง
 - กองทุนเงินทดแทน นายจ้าง กฎหมาย
 - ลูกจ้าง นายจ้าง กระทรวงสาธารณสุข
 - ลูกจ้าง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข
 - ลูกจ้าง นายจ้าง รัฐบาล
58. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการป้องกันโรคและอันตรายจากการประกอบอาชีพคือข้อใด
- กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย
 - กองควบคุมมาตรฐาน กระทรวงอุตสาหกรรม
 - กองสุขาภิบาล กระทรวงสาธารณสุข
 - กองอาชีวอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
 - กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย
59. คณะกรรมการ กปอ. ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ยกเว้นหน่วยงานใด
- กรมตำรวจ
 - กรมเจ้าท่า
 - กรมการขนส่งทางบก
 - กระทรวงสาธารณสุข
 - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
60. กปอ. สังกัดหน่วยงานใด
- กระทรวงกลาโหม
 - สำนักนายกรัฐมนตรี
 - กระทรวงมหาดไทย
 - กระทรวงสาธารณสุข
 - กระทรวงอุตสาหกรรม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านได้กระทำในกิจกรรมนั้น ๆ
ตามความเป็นจริง

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ เจ้าหน้าที่
1.	ขึ้นหรือลงรถขณะรถ เคลื่อนที่					8
2.	ใช้เกียร์ว่าง เมื่อขับขึ้นรถจักรยานยนต์ลงจากที่สูง					9
3.	ตรวจสภาพรถก่อนนำไปใช้					10
4.	ชวนคนขับรถคุยขณะโดยสารรถ					11
5.	ขับขึ้นรถมือเดียว					12
6.	ขับขึ้นรถอย่าง เร่งรีบ เมื่อฝนกำลังจะตก					13
7.	สวมหมวกกันน็อค เมื่อขับขึ้นหรือขึ้นรถจักรยานยนต์					14
8.	ยืนรอรถบนพื้นผิวถนน					15
9.	นั่งอยู่กับที่ เมื่อโดยสารรถไฟ					16
10.	สวม เสื้อหรือกางเกงยีนส์ เมื่อไปเที่ยวทางเรือ					17
11.	เชื่อฟังคำแนะนำของผู้ควบคุมเรือ					18
12.	สวมชูชีพ เมื่อไปเที่ยวทางเรือ					19
13.	ฟังการพยากรณ์อากาศก่อนไปเที่ยวทางเรือ					20
14.	ใช้มือหรือเท้ารื้อน้ำขณะโดยสารเรือ					21
15.	นั่งอยู่กับที่ เมื่ออยู่บนเรือ					22

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ เจ้าหน้าที่
16.	จัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน ให้เป็นระเบียบ					23
17.	กระโดดหยิบของซึ่งอยู่บนที่สูง					24
18.	วิ่งขึ้นหรือลงบันได					25
19.	นำสัตว์เลี้ยงไปพบสัตว์แพทย์ เมื่อมีอาการผิดปกติ					26
20.	ทำความสะอาดบริเวณบ้าน					27
21.	แจ้งให้อาจารย์ทราบเมื่อพบว่า บริเวณโรงเรียนไม่ปลอดภัย					28
22.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบเกี่ยวกับ ความปลอดภัย					29
23.	แนะนำผู้อื่นเกี่ยวกับความ ปลอดภัย					30
24.	ศึกษาวิธีใช้เครื่องมือและ อุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนใช้					31
25.	ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความ ปลอดภัยที่โรงเรียนจัดขึ้น					32
26.	หยอกล้อกับเพื่อนขณะขึ้นหรือ ลงบันได					33
27.	ใช้ปลั๊กไฟอันเดียวกับอุปกรณ์ ไฟฟ้าหลายอย่างในเวลา เดียวกัน					34
28.	ถอดปลั๊กพดลเมื่อเลิกใช้					35
29.	ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าด้วยตนเอง					36
30.	เปิดหรือปิดสวิตช์ไฟขณะที่มือ เปียกน้ำ					37
31.	เมื่อปลั๊กไฟชำรุดรีบเปลี่ยนทันที					38

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ เจ้าหน้าที่
32.	ศึกษาวิธีการใช้เตาแก๊สก่อนใช้					39
33.	เปิดแก๊สก่อนจุดไม้ขีดไฟ					40
34.	จุดเทียนอ่านหนังสือในมุ้ง					41
35.	ศึกษาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย					42
36.	อ่านฉลากยาก่อนรับประทาน					43
37.	ชื่อยาอันตรายรับประทานเอง					44
38.	เก็บยาทุกชนิดไว้บนที่สูง					45
39.	ปรึกษาแพทย์ เมื่อจะใช้ยา ปฏิชีวนะ					46
40.	แยกประเภทของยาก่อนนำ ไปเก็บ					47
41.	ติดฉลากยาทุกชนิด					48
42.	ตรวจดูวันหมดอายุของยาเมื่อ ต้องการยานั้น					49
43.	รับประทานยาจนหมดตาม แพทย์สั่ง					50
44.	นำยาสำหรับผู้ใหญ่มาให้เด็ก รับประทาน					51
45.	หลบใต้ต้นไม้ใหญ่ขณะฝนตก ฟ้าคะนอง					52
46.	ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าเมื่อ ฝนตกฟ้าคะนอง					53
47.	เล่นกีฬาระหว่างฝนตกฟ้าคะนอง					54
48.	ตรวจอุปกรณ์กีฬาก่อนใช้					55
49.	ปฏิบัติตามคำแนะนำของ ผู้ฝึกสอน					56

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ เจ้าหน้าที่
50.	เล่นกีฬาต่อไปแม้จะรู้สึก เหนื่อย มาก					57
51.	สวม เครื่องป้องกันตัวขณะ เล่นกีฬา					58
52.	อบอุ่นร่างกายก่อนการ เล่นกีฬา					59
53.	ตรวจตราบริเวณสนามให้ ปลอดภัยก่อนการแข่งขัน					60
54.	เล่น เกมสรีนแรงขณะแข่งขัน					61
55.	ปฏิบัติตามกติกาอย่าง เคร่งครัด					62
56.	ไปตรวจร่างกายเมื่อมีอาการ ผิดปกติ					63
57.	ศึกษาวิธีการใช้ เครื่องมือหรือ อุปกรณ์ใหม่ ๆ					64
58.	ฉีดยากันยุงขณะอยู่ในห้อง					65
59.	ล้างมือหลังจากจับต้องสารเคมี					66
60.	ทำงานทุกอย่างด้วยความ ระมัดระวัง					67
61.	เก็บของมีคมไว้ให้พ้นมือ เด็ก					68
62.	วางสาร เคมีไว้ในที่ เด็กหยิบถึง					69
63.	สวมหมวกนิรภัย เมื่อ เข้าไปใน บริเวณก่อสร้าง					70
64.	ล้างผลไม้ก่อนนำมารับประทาน					71
65.	ใช้ไฟฉายส่องขณะ เดินทาง กลางคืน					72
66.	จัดสิ่งของและ เครื่องมือให้ เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว					73
67.	ปฏิบัติตามคำแนะนำในการ ใช้อุปกรณ์ทุกชนิด					74
68.	รับฟังรายการที่เป็นความรู้ เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ					75

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ทางด้านความปลอดภัย

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย P	ค่าอำนาจ จำแนก r	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย P	ค่าอำนาจ จำแนก r	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย P	ค่าอำนาจ จำแนก r
1	.80	.24	21	.50	.45	41	.76	.29
2	.80	.25	22	.30	.41	42	.46	.26
3	.53	.22	23	.49	.56	43	.39	.24
4	.64	.57	24	.68	.24	44	.31	.24
5	.50	.25	25	.53	.22	45	.27	.34
6	.69	.40	26	.45	.50	46	.76	.29
7	.76	.29	27	.76	.29	47	.70	.41
8	.75	.27	28	.73	.51	48	.79	.21
9	.65	.46	29	.61	.22	49	.76	.28
10	.50	.22	30	.61	.22	50	.61	.22
11	.68	.24	31	.22	.46	51	.57	.44
12	.57	.30	32	.72	.37	52	.22	.47
13	.72	.34	33	.65	.30	53	.49	.43
14	.71	.21	34	.79	.40	54	.39	.23
15	.59	.23	35	.79	.21	55	.57	.44
16	.57	.30	36	.79	.21	56	.61	.21
17	.72	.35	37	.65	.30	57	.22	.47
18	.53	.22	38	.63	.33	58	.68	.24
19	.57	.44	39	.57	.44	59	.68	.24
20	.58	.29	40	.72	.37	60	.63	.66

ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ .8461

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัย เป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.194	19	9.666	37	2.483	55	3.269
2	5.333	20	3.908	38	5.000	56	4.785
3	3.324	21	3.500	39	11.000	57	4.153
4	7.766	22	7.354	40	6.304	58	3.500
5	2.250	23	4.920	41	2.583	59	1.768
6	1.750	24	7.433	42	3.080	60	2.395
7	4.657	25	4.833	43	3.727	61	4.650
8	2.000	26	2.447	44	1.958	62	2.294
9	2.326	27	3.000	45	4.116	63	4.297
10	4.873	28	3.100	46	4.600	64	3.666
11	3.321	29	4.181	47	2.333	65	7.222
12	1.831	30	3.581	48	3.321	66	6.150
13	4.472	31	6.550	49	3.850	67	4.772
14	2.500	32	8.045	50	3.571	68	2.464
15	4.366	33	2.571	51	2.972		
16	2.800	34	2.294	52	4.250		
17	3.066	35	6.550	53	4.142		
18	1.800	36	2.384	54	3.909		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยทั้งฉบับ เท่ากับ .9412

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว ภรณ์ สุศิริ

สถานที่เกิด อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519 การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์

พ.ศ. 2524 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกสุขศึกษา)
จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่

พ.ศ. 2531 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่อยู่ปัจจุบัน วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร อ. เมือง จ.ชุมพร 86190

การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

ภรณ์ สุศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา โดยทำการศึกษานักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเป็นส่วนรวมและแยกนักศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษา และเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาตามตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ วิชาเอก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และระดับความรู้ในเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ปีการศึกษา 2531 จำนวน 308 คน เป็นนักศึกษาชาย 211 คน นักศึกษาหญิง 97 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 1,987 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ คือ ความปลอดภัยในการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการจราจรทางน้ำ ความปลอดภัยภายในบ้าน ความปลอดภัยภายในโรงเรียน ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า ความปลอดภัยในการใช้แก๊สหุงต้ม ความปลอดภัยในการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ ความปลอดภัยในการใช้ยา การป้องกันอัคคีภัยและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .9412 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ตัวกลาง เลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าซี (Z-test) .การวิเคราะห์ความแปรปรวนมี 1 ตัวประกอบ (One-way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Multiple Comparison test) ด้วยวิธีของนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Methods)

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี
2. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกสุขศึกษาและพลศึกษา) มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี
3. นักศึกษาหญิงในวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยดีกว่านักศึกษาชาย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาวิชา เอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชา เอกพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน
8. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยแตกต่างกันมีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

SAFETY PRACTICES OF STUDENTS IN PHYSICAL EDUCATION COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

PORANEE SUSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

December 1988

The purpose of this research was to study safety practices of students in Physical Education Colleges. There were two groups of students. The first group studied Safety Education and the second group have never studied Safety Education at the higher teaching certificate level (both majored in Health Education and Physical Education) at Physical Education Colleges. This study was also to compare safety practices of students in Physical Education Colleges according to sex, major subject, parents' educational level, parents' occupation, parents' income and the knowledge level concerning safety practices of students.

The subjects were 308 students, 211 males and 97 females, drawn from the second year population of 1987 students majoring in Health Education and Physical Education of Physical Education Colleges in the academic year 1987 by means of multistage random sampling technique. The instrument for collecting data were the questionnaires about safety practices which were subdivided into 9 categories. There were traffic safety, seafaring safety, home safety, school safety, electric facility safety, cooking gas safety, games and recreation safety, drug usage safety, fire safety and occupational safety. Data were collected and analyzed employing percentile, mean, standard deviation, Z - test, one - way analysis of variance and the multiple comparison test by Newman - Keuls Method.

The results were as follows :

1. Students of Physical Education Colleges had the safety practices in good level.
2. Two group students from Physical Education Colleges who studied

Safety Education and who had never studied Safety Education at the higher teaching certificate level (both majoring in Health Education and Physical Education) had the safety practice in good level.

3. There were significant difference in safety practices between male and female students of Physical Education Colleges at .05 level which female students were doing safety practice better than male students.

4. There were no significant difference in safety practices between the students majoring in Health Education and Physical Education.

5. There were no significant difference in safety practices between the students whose parents had different educational levels.

6. There were significant difference in safety practices between the students whose parents were of different occupation at .05 level.

7. There were no significant difference in safety practices between the students whose parents had different incomes.

8. There were no significant difference in safety practices between the students whose had different knowledge level concerning safety practices.